

Univerzitet Crne Gore
Cetinjska br. 2

Broj : 490
Godina : 2020.
Podgorica, 26. februar 2020.

Broj primjeraka : 50

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Opšta grupa bioloških predmeta** i oblast **Ekologija** na Prirodnno-matematičkom fakultetu i nematičnim fakultetima.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Dan" od 07.10.2019. godine i sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR ANDJELKA ŠČEPANOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 17.02.1973. godine u Podgorici, gdje sam završila Osnovnu školu "Sutjeska" i Gimnaziju "Slobodan Škerović".

Diplomirala sam na Odsjeku za biologiju Prirodnno-matematičkog fakulteta u Podgorici 1996.godine.

Magistrirala sam na Biološkom fakultetu u Beogradu, smjer Genetika, 2001.godine, na temu "Populaciono-genetičke analize antropometrijskih i morfofizioloških karakteristika kod ispitanika različitog uzrasta stanovnika Pljevalja i Kotora", pod mentorstvom akademika SANU prof.dr Dragoslava Marinkovića i akademika CANU prof.dr Božine Ivanovića.

2013.godine na Univerzitetu Crne Gore stekla sam zvanje doktora bioloških nauka (oblast Humana biologija), odbranom doktorske teze "Antropometrijske karakteristike pacijenata sa dijagnozom Asthma bronchiale", pod mentorstvom prof. Verice Božić-Krstić sa Prirodnno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Na poziv akademika Ruske akademije nauka Tatjane A. Ivanović u dva navrata sam boravila na stručnom usavršavanju na Moskovskom državnom univerzitetu "Lomonosov" i Institutu za antropologiju i ekologiju Ruske akademije nauka.

Od 1994. godine aktivno učestvujem na Kongresima Antropološkog društva bivše Jugoslavije, a od 2007.godine član sam i Antropološkog društva Srbije.

Od 2010 - do danas, autor sam i ocjenjivač testova na takmičenju „Olimpijada znanja“ iz oblasti biologije, u organizaciji Prirodnno-matematičkog fakulteta.

Od strane Zavoda za udžbenike Crne Gore više puta sam bila angažovana kao recenzent za udžbenike i priručnike iz biologije.

Takodje, kao jedini fizički antropolog u Crnoj Gori koji se bavi analizom antropometrijskih i epigenetičkih parametara na paleoosteološkom materijalu, angažovana sam na gotovo svim arheološkim projektima u Crnoj Gori koji iziskuju takve analize.

Predmet mog užeg naučnog interesovanja je proučavanje bioloških svojstava čovjeka. Istraživanja kojima se bavim

posvećena su prije svega problemima rasta i razvoja djece i odraslih, procjena njihovog morfološkog statusa i fizičkog stanja u standardnim ili specifičnim uslovima, s ciljem proučavanja interakcijskih procesa i uticaja genetičkih faktora s jedne i mnogobrojnih ekoloških, socioloških, medicinskih i drugih faktora spoljašnje sredine, sa druge strane.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Od 1996.godine zaposlena sam na Odsjeku za biologiju Prirodnno-matematičkog fakulteta u Podgorici.

U početku kao asistent, a kasnije saradnik u nastavi, bila sam angažovana na izvođenju vježbi iz Antropologije, Humane ekologije, Razvoja djeteta, Uporedne fiziologije, Opšte fiziologije, Kursa laboratorijskih tehniki i Genotoksikologije na studijskoj grupi za biologiju PMF-a, kao i Humane genetike na Medicinskom i Stomatološkom fakultetu i Biologije sa humanom genetikom na Farmaceutskom fakultetu.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore za školsku 2013/2014. godinu, a nakon stečenog akademskog zvanja doktora bioloških nauka, dodijeljena su mi, pored vježbi, i predavanja iz Antropologije na Prirodnno-matematičkom fakultetu.

26.02.2015.godine izabrana sam u zvanje docenta na predmetima **Antropologija i Ekologija populacija** na Prirodnno-matematičkom fakultetu, Studijski program biologija i na predmetu **Biologija sa humanom genetikom** na Medicinskom fakultetu, studijski program Farmacijja, sa punim fondom časova.

Takodje, u okviru specijalističkih studija Eksperimentalna biologija i biotehnologija na Studijskom programu biologija, od početka tog programa izvodim nastavu na predmetu **Genetika i tehnike u dijagnostiranju**, kao i vježbe na predmetu **Kurs laboratorijskih tehniki**.

U toku je i realizacija prijavljene magistarske teze iz oblasti Genetika, gdje sam mentor, a čiji je eksperimentalni dio realizovan u Laboratoriji za genetička ispitivanja-struktura i dinamika hromozoma, pri Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju (EMBL) u Hajdelbergu, Njemačka.

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, prvo od 2018.godine, a zatim i u novom sazivu, Odlukom od 1.09.2019.godine, imenovana sam za člana Uredjivačkog odbora, na mjesto urednika za oblast prirodnih i tehničkih nauka.

Odlukom Vijeća Prirodnno-matematičkog fakulteta od 10.09.2019 imenovana sam za predsjednika uredjivačke komisije na istom.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		
Broj referenci*broj bodova	1*6+1*3	6*4	1*0.5			33,5
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			
Broj referenci*broj bodova	2*1+2*2 +2*0.4+ 2*0.6					8
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje		1.4.1	1.4.2			
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije	1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.			

Broj referenci*broj bodova					
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST				41,5	
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST					
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.	
Broj referenci*broj bodova					
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.		
Broj referenci*broj bodova	1				
3.3. Gostujući profesor	3.3.1.	3.3.2.			
Broj referenci*broj bodova					
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.		
Broj referenci*broj bodova					
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)					
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST				1	
4. STRUČNA DJELATNOST					
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.			
Broj referenci*broj bodova					
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.		
Broj referenci*broj bodova					
4.3. Stručni članak	4.3.1.				
Broj referenci*broj bodova					
4.4. Objavljeni prikazi	4.4.1.				
Broj referenci*broj bodova					
4.5. Popularno-stručni članci	4.5.1.				
Broj referenci*broj bodova					
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost	4.6.1.				
Broj referenci*broj bodova	24				
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST				10	

**PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG
IZBORA**

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
		31,5
	19	
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
	15	15
4. STRUČNA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
	14	14

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	8	27	19	60,5
3. PEDAGOŠKI RAD	10	11	15	16
4. STRUČNI RAD	7	31	14	24
UKUPNO	25	69	48	100,5

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)			UKUPNO ZA REFERENCU
1.	Klisic A., Kavaric N., Jovanovic M., Zvrko E., Skerovic V., Scepanovic A., Medin D., Ninic A. (2017). Association between unfavorable lipid profile and glycemic control in patients with type 2 diabetes mellitus. J Res Med Sci. Vol 22, issue 1, pp 122 ISSN/eISSN: 1735-1995/1735-7136. doi:10.4103/jrms.JRMS_284_17	8	1
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)			UKUPNO ZA REFERENCU
2.	Klisic A., Kavaric N., Bjelakovic B., Jovanovic M., Zvrko E., Stanisic V., Ninic A., Scepanovic A. (2018). Cardiovascular risk assessed by Reynolds risk score in relation to waist circumference in apparently healthy middle-aged population in Montenegro. Acta Clin Croat. Vol 57, pp.22-30 ISSN/eISSN 0353-9466/1333-9451. doi:10.20471/acc.2018.57.01.03	6	0.75
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama)			UKUPNO ZA REFERENCU
3.	Scepanovic A., Medin D., Vujovic S., Kavaric N., Klisic A. (2019). Anthropometric and metabolic parameters in relation to high sensitivity C-	4	4

	reaktive protein in Montenegrin population with type 2 diabetes. Progress in Nutrition. Vol 21, N.2: pp. 406-412 ISSN/eISSN 1129-8723. doi:10.23751/pn.v21i28280		
4.	Scepanovic A., Vujovic S., Medin D. (2019). Upper body subcutaneous adipose as a potential predictor for type 2 diabetes mellitus. Progress in Nutrition. Vol 21, N.3: pp. 591-597 ISSN/eISSN 1129-8723. doi:10.23751/pn.v21i38527	4	4
Q5 Rad u medunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
5.	Scepanovic A., Krivokapic S., Scepanovic V., Zivkovic V., Perovic S. (2019). Chemical constituents and biological potential of essential oils of <i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G.Don from Montenegro. Agriculture&Forestry. Vol.65, Issue 2, pp.53-58 ISSN/eISSN 0554-5579/1800-9492. doi: 10.17707/AgriculForest.65.2.04 (SCOPUS)	4	4
6.	Scepanovic A., Vujovic S., Ivanovic M., Scepanovic S. (2019). Body growth, development and nutritional statues of puberty children in urban and rural areas of Podgorica and Berane in Montenegro. Agriculture&Forestry. Vol.65, Issue 2, pp.89-98 ISSN/eISSN 0554-5579/1800-9492. doi: 10.17707/AgriculForest.65.2.07 (SCOPUS)	4	4
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K4 Saopštenje na medunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
7.	Vujovic S., Scepanovic A. Effect of smoking status on the concentration of anti-Mullerian hormone. Treci kongres farmaceuta Crne Gore sa medjunarodnim učešćem, maj 2019, Budva.p. 217. ISBN 978-9940-9314-7-6	0.5	0.25
8.	Scepanovic A., Vujovic S. First trimester screening markers for Down syndrome for prediction intrauterine fetal growth restriction. Book of abstracts. 6 th Congres of the Serbian genetic society, with international participation.13-17 Oct. 2019. Vrnjačka Banja, p.109	0.5	0.5
9.	Scepanovic A., Bozic Krstic V. Anthropological characteristics of children with bronchial asthma (uvodno izlaganje). 54 th Congress of anthropological society of Serbia, with international participation, Sremski Karlovci, jun 2016.p.64. ISBN 978-86-911461-3-9	0.5	0.5
Uredivačka i recenzentska djelatnost			
R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
1.	Article ID3865, Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. ISSN 18579655 (SJR Q3)	2	2
2.	Article ID3195 Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. ISSN 18579655 (SJR Q3)	2	2
Projekti			
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
3.	2015.god Zaštitna arheološka i antropološka istrazivanja na kat. parceli 4689 K.O. Cetinje I, Bajice, stručni konsultant, vodeći antropolog/obradjivač antropološke zbirke.	2	2
4.	2016. god. Zaštitna arheološka i antropološka istrazivanja poda u crkvi Sv. Andrije, selo Dupilo, Opština Bar, stručni konsultant, vodeći antropolog/obradjivač antropološke zbirke.	2	2
5.	2017. godine Arheološko istraživanje/Lokacija u neposrednoj blizini crkve Sv. Marije Koledjate, Stari grad Kotor; stručni konsultant, vodeći obradjivač osteološke zbirke – antropološka i epigenetička analiza.	2	2
6.	2017. godine Crkva Sv. Pahomija Komanina - Sv. Vračevi I faza, Clan ekspertskega tima. Vodeći antropolog za obradu osteološkog materijala-antropometrijska i epigenetička populaciona analiza.	2	2
7.	2018. godine Crkva Sv. Pahomija Komanina - Sv. Vračevi II faza. Član ekspertskega tima. Vodeći antropolog za obradu osteološkog materijala-antropometrijska i epigenetička populaciona analiza.	2	2

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1. Darko Medin "Antropometrijske i biohemiske karakteristike pacijenata oboljelih od Diabetes mellitus tip 2 u Crnoj Gori", odbranjen 2018.		2	2
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
2. Svetlana Perović "Farmakogenetika kardiovaskularnih oboljenja", odbranjen 2019.		1	1
3. Isidora Minić "Matične ćelije i primjena u liječenju neurodegenerativnih bolesti, sa posebnim osvrtom na Parkinsonovu bolest", odbranjen 2019.		1	1
4. Jovana Bošković "Neki faktori rizika za akutni koronarni sindrom", odbranjen 2018.		1	1
5. Mersiha Pepeljak "Rast i razvoj predškolske populacije u Podgorici", odbranjen 2018.		1	1
6. Orhan Ibrahimović "Rast i razvoj predškolske populacije u Rožajama", odbranjen 2018.		1	1
7. Erdal Ajanović "Neki faktori rizika za muški infertilitet u Crnoj Gori", odbranjen 2017.		1	1
8. Zana Jevrić "Indeks tjelesne mase i hipertenzija kod odraslih stanovnika Plava", odbranjen 2017.		1	1
9. Milica Ivanović "BMI i nutritivni status djece u Beranama i Podgorici", odbranjen 2016.		1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
10. Odlukom Vijeća PMF, od 22.10.2019.god		do 5	5

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, imenovana sam za člana recenzentske komisije za ocenu konkursne dokumentacije, po konkursu objavljenom u dnevnom listu "Dan" i sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, od 07.10.2019. godine, za izbor u akademsko zvanje za oblast Opšta grupa bioloških predmeta i oblast Ekologija na Prirodno-matematičkom fakultetu i nematičnim fakultetima.

Na konkurs se prijavila kandidatkinja, doc.dr Andjelka Šćepanović. Nakon detaljnog uvida u dostavljenu konkursnu dokumentaciju konstatujem sledeće:

Kandidatkinja je rođena u Podgorici, gde je završila osnovno i srednje obrazovanje, a zatim i diplomirala na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Podgorici. Magistrirala je na Biološkom fakultetu u Beogradu, smer Genetika, na temu "Populaciono-genetičke analize antropometrijskih i morfofizioloških karakteristika kod ispitanika različitog uzrasta stanovnika Pljevalja i Kotora", a 2013.godine na Univerzitetu Crne Gore stekla je i zvanje doktora bioloških nauka (oblast Humana biologija), odbranom doktorske teze "Antropometrijske karakteristike pacijenata sa dijagnozom Asthma bronchiale", pod mentorstvom prof. Verice Božić-Krstić sa Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Od 1996.godine zaposlena je na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Podgorici. Kao asistent, a kasnije saradnik u nastavi, tokom svog radnog staža do izbora u akademsko zvanje, bila je angažovana na izvođenju vežbi iz Antropologije, Humane ekologije, Razvoja djeteta, Uporedne fiziologije, Opšte fiziologije, Kursa laboratorijskih tehnika i Genotoksikologije na studijskoj grupi za biologiju PMF-a, kao i Humane genetike na Medicinskom i Stomatološkom fakultetu i Biologije sa humanom genetikom na Farmaceutskom fakultetu. 26.02.2015.godine izabrana je u zvanje docenta na predmetima **Antropologija** i **Ekologija populacija** na Prirodno-matematičkom fakultetu, Studijski program biologija i na predmetu **Biologija sa humanom genetikom** na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Široko naučno interesovanje kandidatkinje potvrđuje njen angažman u populaciono genetičkim i biomedicinskim istraživanjima, na polju Humane biologije, a zatim i paleoantropološkim i arheološkim istraživanjima na polju Ekologije humanih populacija gde je kao jedini fizički antropolog u Crnoj Gori koji se bavi analizom antropometrijskih i epigenetičkih parametara na paleosteološkom materijalu, angažovana na arheološkim projektima koji iziskuju takve analize.

Takodje, kandidatkinja svoj stručni doprinos daje i članstvom u Uredjivačkom odboru Univerziteta Crne Gore, na mestu urednika za oblast prirodnih i tehničkih nauka.

Stoga zaključujem da u pogledu stepena obrazovanja doc. dr Andjelka Šćepanović ispunjava sve uslove da bude izabrana u više akademsko zvanje za oblasti Opšta grupa bioloških predmeta i Ekologija, propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Od izbora u poslednje zvanje kandidatkinja ima devet novih referenci od kojih šest u svojstvu prvog autora. Takodje, šest radova je publikованo u celini, dok su tri rada tj. saopštenja na međunarodnim kongresima štampana u vidu abstrakata. Četiri naučna rada publikovana su u časopisima sa SCI liste (Q2, Q3, Q4), dok su dva rada u SCOPUS bazi.

Analizom naučno istraživačke delatnosti kandidatkinje, potvrđuje se da je predmet njenog užeg naučnog interesovanja proučavanje bioloških svojstava čoveka. Istraživanja kojima se bavi u navedenim publikacijama posvećena su pre svega problemima rasta i razvoja dece i odraslih, proceni njihovog morfološkog statusa i fizičkog stanja u standardnim ili specifičnim uslovima, s ciljem proučavanja interakcijskih procesa i uticaja genetičkih faktora s jedne i mnogobrojnih ekoloških, socioloških, medicinskih i drugih faktora spoljašnje sredine, sa druge strane. Čak i oblast Ekologija, u okviru koje se bavi uglavnom ekologijom humanih populacija, ovog puta obogaćena je radom: **Scđepanović A., Krivokapić S., Scđepanović V., Živković V., Perović S. (2019). Chemical constituents and biological potential of essential oils of *Helichrysum italicum* (Roth) G.Don from Montenegro**, koji uključuje i neke

druge aspekte ekoloških istraživanja, konkretno antimikrobnim potencijal esencijalnih ulja biljke *Helichrysum italicum*, sa područja Crne Gore.

Ipak, kao humani biolog, antropolog, u daljoj analizi osvrnuću se na radeve u kojima se kandidatkinja bavi antropometrijskim istraživanjima. Ono što karakteriše te radeve je to što predstavljaju dobar način primene više različitih metoda iz raznih oblasti biomedicinskih istraživanja, koje zajedno daju izvrsne rezultate u proceni zdravstvenog stanja humane populacije, što na kraju i treba da bude cilj svakog naučnog istraživanja, a to je primenjivost dobijenih rezultata.

U autorskom radu *Anthropometric and metabolic parameters in relation to high sensitivity C-reactive protein in Montenegrin population with type 2 diabetes*, objavljenom u italijanskom časopisu *Progress in Nutrition*, analizirana je uloga C reaktivnog proteina, kao visoko osetljivog na inflamatorne procese u organizmu, kod crnogorske populacije koja pati od dijabetesa tipa 2 i koja je time istovremeno pod rizikom za kardiovaskularne smetnje koje predstavljaju sekundarnu komplikaciju osnovne bolesti. Analizom biohemijskih i antropometrijskih parametara dobijeni su rezultati koji pokazuju da je značajno više gojaznih osoba među onima koji pokazuju rizik ili su vec oboleli od kardiovaskularnih bolesti, kao i da je obim struka kod oba pola značajno povezan sa nivoom C reaktivnog proteina, što sugerira da bi ovaj jednostavan antropometrijski parametar mogao da bude pouzdan i efektan alat za procenu rizika od kardiovaskularnih obolenja kod osoba sa dijabetesom tipa 2.

U drugom, koautorskom radu *Cardiovascular risk assessed by Reynolds risk score in relation to waist circumference in apparently healthy middle-aged population in Montenegro*, objavljenom u časopisu *Acta Clinica Croatica*, ciljna grupa u ispitivanjima bila je naizgled zdravo stanovništvo srednjih godina u Crnoj Gori. S obzirom na učestalost kardiovaskularnih obolenja, cilj rada je bio utvrditi rizik i povezanost obolenja sa kardiometaboličkim parametrima. U tu svrhu određeni su antropometrijski parametri i indeksi - obim struka, indeks telesne mase, meren je krvni pritisak, kao i biohemijski parametri-glukoza, insulin, lipidni parametri, kreatinin i C reaktivni protein. Na osnovu Reynoldsove procene rizika, došlo se do rezultata da su muškarci na osnovu merenih parametara u većem riziku od KVU od žena, kao i da se obim struka izdvaja kao značajan parametar i pomoći dijagnostički marker u proceni rizika kod sredovečnog stanovništva.

U trećem izdvojenom, autorskom radu, pod nazivom *Upper body subcutaneous adipose as a potential predictor for type 2 diabetes mellitus*, akcenat je na još jednom važnom antropometrijskom parametru, a to je potkožno masno tkivo, koje je u cilju ovog naučnog rada mereno u nivou četiri standardne tačke na telu-na bicepsu, tricepsu, subscapularno i suprailiačno, kod pacijenata obolelih od dijabetes melitusa tipa 2. Cilj rada je bio ispitati prediktivni potencijal potkožnog masnog tkiva u nivou navedene četiri tačke za dijabetes, sa posebnim akcentom na životnu dob, manju od 60.godina starosti. Na osnovu obradjenih podataka dobijeni su rezultati koji upućuju na značaj potkožnog masnog tkiva kao prediktora za pojavu dijabetesa, naročito u novou abdomenu i to posebno kod žena.

Takodje, detaljnijom analizom ostale dostavljene bibliografije kandidatkinje, zaključujem da u pogledu naučnoistraživačkog rada doc. dr Andjelka Šćepanović ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Doc. dr Andjelka Šćepanović već više od dvadeset godina aktivno učestvuje u izvođenju, organizaciji i kontinuiranom unapređivanju svih vidova dodiplomske i postdiplomske nastave na predmetima na kojima je bila angažovana. Nastava koju izvodi je racionalna, za studente interesantna i motivaciona i pedagoški adekvatna. Sve aspekte njenog pedagoškog rada na predmetima koje predaje (ukupna procena za stručnost, kvalitet nastave i odnos prema studentima i motivaciju), studenti godinama ocenjuju najvišim ocenama na anonimnim studentskim anketama. U prilog prethodnom ide i ocena Nastavno-naučnog vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta o njenom pedagoškom radu. U periodu od izbora u zvanje docenta, kandidatkinja je bila mentor u 8 završnih radeva studenata biologije na Univerzitetu Crne Gore koji su odbranjeni sa najvišom ocenom. Iz priloženog se vidi da se radi o veoma zanimljivim, inspirativnim i aktuelnim temama koje u značajnoj meri prevazilaze program dodiplomske nastave. Takodje, kandidatkinja je bila mentor jednog magistarskog rada, koji je

takodje odbranjen sa najvećom ocenom, a u toku je i realizacija prijavljene magistarske teze iz oblasti Genetika, gde je takodje mentor, a čiji je eksperimentalni deo realizovan u Laboratoriji za genetička ispitivanja-struktura i dinamika hromozoma, pri Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju (EMBL) u Hajdelbergu.

Imajući u vidu prethodno rečeno, zaključujem da doc. dr Andjelka Šćepanović i u pogledu pedagoške sposobnosti ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKIRAD	18	9	27	41,5	19	60,5
3. PEDAGOŠKI RAD	1	10	11	1	15	16
4. STRUČNI RAD	24	7	31	10	14	24
UKUPNO	43	26	69	52,50	48	100,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu dugogodišnjeg i kontinuiranog praćenja rezultata rada doc. dr Andjelke Šćepanović, kao i detaljne analize dokumentacije koja mi je ovom prilikom dostavljena kao recenzentu, zaključujem da se radi o veoma kvalitetnom i perspektivnom kandidatu koji ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademска i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore. Doc. dr Andjelka Šćepanović je pokazala visoku sposobnost za samostalan, kao i timski, kreativan naučnoistraživački, pedagoški i stručni rad u oblasti za koje se bira.

Stoga, s posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da doc. dr Andjelku Šćepanović izabere u zvanje **vanredni profesor** za oblasti Opšta grupa bioloških predmeta i oblast Ekologija na Prirodno-matematičkom fakultetu i nematičnim fakultetima.

RECENTENT

Tatjana Pavlica, vanredni profesor
Univerziteta u Novom Sadu,
PMF, Departman za biologiju i
ekologiju

IZVJEŠTAJ RECENTENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu Odluke Senata Univerziteta Crne Gore, imenovan sam za člana komisije za ocjenu konkursne dokumentacije, a po konkursu objavljenom u dnevnom listu "Dan" od 07.10.2019. godine. Za izbor u akademsko zvanje prijavila se kandidatkinja doc.dr Andjelka Šćepanović, za oblasti - Opšta grupa bioloških predmeta i Ekologija, na Prirodno-matematičkom i nematičnim fakultetima.

Doc.dr Andjelka Šćepanović je rođena u Podgorici, gdje je završila Osnovnu školu "Sutjeska" i Gimnaziju "Slobodan Škerović", a zatim i diplomirala na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Magistrirala je na Biološkom fakultetu u Beogradu, na smjeru Genetika, a doktorirala 2013.godine na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, čime je stekla zvanje doktora bioloških nauka (oblast Humana biologija).

Od 1996.godine zaposlena je na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Podgorici. Tokom svog radnog staža do izbora u zvanje docent bila je angažovana na izvođenju vežbi iz Antropologije, Humane ekologije, Razvoja djeteta, Uporedne fiziologije, Opšte fiziologije, Kursa laboratorijskih tehniki i Genotoksikologije na studijskoj grupi za biologiju PMF-a, kao i Humane genetike na Medicinskom i Stomatološkom fakultetu

i Biologije sa humanom genetikom na Farmaceutskom fakultetu. 26.02.2015. godine izabrana je u zvanje docenta na predmetima **Antropologija i Ekologija populacija** na Prirodnno-matematičkom fakultetu, Studijski program biologija i na predmetu **Biologija sa humanom genetikom** na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na studijskom programu Farmacija.

Na osnovu gore navedenog, zaključujem da u pogledu stepena obrazovanja doc. dr Andjelka Šćepanović ispunjava sve uslove da bude izabrana u više akademsko zvanje za oblasti Opšta grupa bioloških predmeta i Ekologija, propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu analize naučno istraživačkog rada kandidatkinje, zapaža se njeno široko naučno interesovanje koje je potkrijepljeno radovima u populaciono-genetičkim, biomedicinskim i ekološkim istraživanjima.

Od izbora u poslednje zvanje kandidatkinja je u svojstvu autora ili koautora objavila devet radova, od čega su četiri naučna rada publikovana u časopisima sa SCI liste (u kategorijama Q2, Q3, Q4), dok su dva rada publikovana u SCOPUS bazi.

Publikovani naučni radovi potvrđuju da je najuža naučna oblast kojom se doc. dr Andjelka Šćepanović bavi upravo humana biologija i u okviru nje različiti aspekti proučavanja čovjeka kao predmeta različitih nivoa istraživanja. Analizom originalnih naučnih radova, uočava se da je osnovni cilj publikovanih istraživanja bio procjena morfo-fiziološkog, zdravstvenog i ekološkog statusa čovjeka, na različitim uzrastnim nivoima. Takodje, kao što se može vidjeti iz saopštenja na naučnim skupovima, kandidatkinja navedenu problematiku dopunjava i genetičkim aspektima humanih istraživanja, čime, može se sa sigurnošću reći daje originalnost svom naučnom interesovanju i radu.

Ovom prilikom izdvojiću tri rada koji su mi posebno skrenuli pažnju.

U radu pod nazivom *Association between unfavorable lipid profile and glycemic control in patients with type 2 diabetes mellitus*, publikovanom u časopisu Journal of Research in Medical Sciences autori se bave procjenom uticaja lipidnog statusa na kontrolu glikemije kod pacijenata sa dijabetesom tip 2. Analizom karakterističnih antropometrijskih parametara, kao što su tjelesna težina, visina i obim struka i biohemijskih kao što su glukoza, glikozilirani hemoglobin HbA1c, lipidni parametri, kreatinin, kao i mjerjenjem krvnog pritiska, kroz osjetljive statističke testove dobijeni su rezultati koji upućuju na zaključak da nepovoljan lipidni profil može predviđjeti nivo HbA1c kod pacijenata sa dijabetesom tipa 2. Rana dijagnoza dislipidemije, kao i njeno nadgledanje i održavanje dobre kontrole lipida mogu se koristiti kao preventivna mjera za optimalnu dugoročnu kontrolu glikemije. Ono što daje poseban značaj ovom i drugim sličnim istraživanjima je da njihovi rezultati mogu poslužiti kao pomoći dijagnostički markeri, naročito kad se radi o patologijama čija prevalenca raste iz godine u godinu u svijetu i time ih kandiduje za globalne epidemije kada je zdravlje humanih populacija u pitanju.

U drugom, radu, pod nazivom *Upper body subcutaneous adipose as a potential predictor for type 2 diabetes mellitus*, koji je publikovan u časopisu Progress in Nutrition, akcenat je dat na još jednom važnom, ovog puta antropometrijskom parametru, koji može da ima prediktivni značaj i ulogu kod pacijenata koji su oboljeli od dijabetesa tipa 2 ili su u preddijabetičnoj fazi. Autori su rezultatima u ovom radu pokazali da potkožno masno tkivo, koje je u cilju ovog naučnog rada mjereno standardnom procedurom u nivou četiri antropometrijske tačke na tijelu -na nadlaktici i to na bicepsu i tricepsu, zatim na ledjima - subscapularno i na stomaku - supralažno, kod pacijenata kod kojih je dijagnostikovan dijabetes tip 2, može da bude značajan faktor za pojavu dijabetesa. Cilj rada je bio upravo taj - ispitati prediktivni potencijal potkožnog masnog tkiva u nivou navedene četiri tačke za dijabetes, kod osoba mlađih od 60. godina. Ono što se na osnovu obradjenih podataka pokazalo kao posebno značajno je da je potkožno masno tkivo prediktor za pojavu dijabetesa, naročito u nivou stomaka i ono što se posebno izdvojilo je da je taj značaj izraženiji kod žena. Kao i prethodnom radu, i ovdje su dobijeni interesantni i korisni rezultati koji mogu imati značajnu primjenu u preventivni konkretno ovog hroničnog oboljenja, a pokazuju se kao značajni faktori rizika, pa se njihova uloga na sličan način može testirati i u slučajevima nekih drugih oboljenja, čime se otvaraju putevi raznih nivoa biomedicinskih istraživanja.

U radu *Body growth, development and nutritional statuses of puberty children in urban and rural areas of Podgorica and Berane in Montenegro*, objavljenom u časopisu *Agriculture&Forestry*, autori se bave procjenom stepena morfofiziološkog razvoja adolescenata u različitim životnim sredinama, pri čemu se poseban akcenat stavlja upravo na sve one faktore koji te sredine čine različitim u ekološkom pogledu i samim tim njihova interakcija sa humanom populacijom je ono što ovaj aspekt biološkog istraživanja humanih populacija čini i posebno ekološkim. S obzirom na to da pubertet predstavlja jedan od najkritičnijih perioda rasta i razvoja djece i adolescenata, kada se mogu primijetiti značajne razlike između starosne dobi i pola, cilj ovog rada bio je utvrđivanje tjelesne visine, tjelesne mase, procjena stanja uhranjenosti, zatim početka menarhe kao markera puberteta, kao i navika u ishrani kod djece uzrasta 13 i 14 godina u Podgorici (kao urbanom području) i Beranama (tačnije selima, tj. ruralnom području u okolini Berana). Ova pregledna studija, uradjena prema uputstvima Međunarodnog biološkog programa, obuhvatila je više od 400 djece iz ove dvije sredine. Rezultati dobijeni nakon statističke obrade podataka pokazali su da između dječaka i djevojčica iz ispitivanih sredina postoje izvjesne razlike – dječaci i djevojčice iz Podgorice imali su nešto višu prosječnu tjelesnu visinu, tjelesnu težinu i indeks tjelesne mase (BMI) u ispitanim godinama u odnosu na vršnjake iz Berana; u obje lokacije najveći procenat je normalno uhranjenih, s tim što veći indeks tjelesne mase naročito kod djevojčica iz urbane sredine ukazuje i na veću opasnost od gojaznosti kod istih. Autori takođe zaključuju da je to i jedan od razloga što djevojke iz Podgorice ranije ulaze u pubertet od svojih vršnjakinja u Beranama. Veća stopa gojaznosti kod devojčica u urbanim sredinama, upućuje i na činjenicu koliko je neophodno da pažnja roditelja i ukupnog okruženja bude posebno usmjerena na kvalitet ishrane i porijeklo namirnica, naročito u periodu razvoja djeteta.

Na osnovu svega gore navedenog, a nakon detaljne analize dostavljene bibliografije kandidatkinje, smatram da doc. dr Andjelka Šćepanović ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje i u pogledu naučnoistraživačkog rada.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Na osnovu dostavljene konkursne dokumentacije i biografije kandidatkinje, jasno je da doc. dr Andjelka Šćepanović već dugi niz godina, uspješno gradi svoje pedagoško iskustvo, učešćem u svim nivoima nastave na Univerzitetu Crne Gore. Takodje, svi aspekti njenog pedagoškog rada obuhvaćeni studentskim anketama, dobili su najviše ocjene, što je i verifikovano na sjednici Nastavnoučnog vijeća Prirodnog matematičkog fakulteta, koje se izjasnilo najvećom ocjenom 5 za njen pedagoški rad. Njen pedagoški doprinos se takođe prepoznaje i po tome što je u periodu od izbora u zvanje docenta bila mentor u 8 završnih radova studentima biologije na Univerzitetu Crne Gore koji su odbranjeni sa najvišim ocjenama. Osim toga, njenim angažovanjem kao mentora realizovan je i jedan izuzetno kvalitetan magistarski rad, koji je takodje odbranjen sa najvećom ocenom, pred petočlanom komisijom sastavljenom od biologa, ljekara i statističara. Raduje takođe činjenica da je, kako kandidatkinja navodi, pod njenim mentorstvom u toku izrada još jedne prijavljene magistarske teze iz oblasti Genetika, koja se realizuje u saradnji sa Laboratorijom za genetička ispitivanja-strukturu i dinamiku hromozoma, pri Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju (EMBL) u Hajdelbergu.

Stoga zaključujem da doc. dr Andjelka Šćepanović i u pogledu pedagoške osposobljenosti ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	18	9	27	41,5	19	60,5
3. PEDAGOŠKI RAD	1	10	11	1	15	16
4. STRUČNI RAD	24	7	31	10	14	24
UKUPNO	43	26	69	52,50	48	100,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu višegodišnje plodotvorne saradnje sa kandidatkinjom i praćenja rezultata njenog rada, a posebno na osnovu detaljnog razmatranja konkursne dokumentacije koja mi je ovom prilikom dostavljena na uvid, kao recenzent odgovorno tvrdim da se radi o ozbilnjom, posvećenom, odgovornom i perspektivnom kandidatu koji ispunjava sve uslove za izbor u više zvanje za oblasti raspisane konkursom, a propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademска i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

Stoga, sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **doc. dr Andjelu Šćepanović izabere u zvanje vanredni profesor** za oblasti Opšta grupa bioloških predmeta i oblast Ekologija na Prirodno-matematičkom fakultetu i nematičnim fakultetima.

RECENTZENT

Andrej Perović, redovni profesor
Univerziteta Crne Gore
PMF, Studijski program biologija

IZVJEŠTAJ RECENTZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVARANJA

Kandidatkinja dr Andelka Šćepanović diplomirala je na Odsjeku za Biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta, Univerziteta Crne Gore 1996. godine, sa prosječnom ocjenom 9,3. Magistarski rad pod nazivom: „Populaciono-genetičke analize antropometrijskih i morfofizioloških karakteristika kod ispitanika različitog uzrasta stanovnika Pljevalja i Kotora“ odbranila je na Biološkom fakultetu u Beogradu, smjer Genetika, 2001. godine.

Doktorsku disertaciju pod nazivom: „Antropološke karakteristike djece sa dijagnozom Asthma bronchiale“, uspješno je odbranila 2013. godine, na Prirodno-matematičkom fakultetu (naučna oblast Humana biologija), Univerziteta Crne Gore.

U zvanje docenta izabrana je 26. 02. 2015. godine, na predmetima „Antropologija“ i „Ekologija populacija“ na Prirodno-matematičkom fakultetu, Univerziteta Crne Gore, Studijski program Biologija i na predmetu „Biologija sa humanom genetikom“ na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, Studijski program Farmacija.

Na osnovu iznad navedenog može se zaključiti da je, u pogledu stepena obrazovanja, kandidatkinja dr Andelka Šćepanović ispunila sve zakonom propisane norme za izbor u akademsko zvanje za oblast Opšta grupa bioloških predmeta i oblast Ekologija, propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademска zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

U toku svog naučno-istraživačkog rada dr Andelka Šćepanović je objavila ukupno 27 naučnih publikacija, od čega 9 nakon izbora u poslednje zvanje (šest u svojstvu prvog autora). Od ovih 9 publikacija, 6 predstavljaju naučne radove publikovane u cjelini, dok 3 publikacije predstavljaju Saopštenja na međunarodnim kongresima u vidu abstrakata. Kada su u pitanju naučni radovi publikovani u cjelini, četiri naučna rada publikovana su u časopisima sa SCI liste (kategorije Q2, Q3, Q4), dok se dva rada nalaze u SCOPUS bazi (kategorija Q5).

Tematika radova uglavnom je vezana za biološko-antropološka istraživanja humanih populacija, u prvom redu posvećena problemima rasta i razvoja djece i odraslih, procjeni njihovog fizičkog stanja i morfološkog statusa u standardnim ili specifičnim uslovima, u cilju analize interakcijskih procesa i uticaja genetičkih faktora, kao i mnogobrojnih ekoloških, socioloških, medicinskih i drugih faktora spoljašnje sredine.

Kada je u pitanju oblast Ekologija, kandidatkinja se uglavnom bavila ekologijom humanih populacija, pa u tom smislu treba istaći rad: Scepovic, A., Vujovic, S., Ivanovic, M., Scepovic, S. (2019): *Body growth, development and nutritional status of puberty children in urban and rural areas of Podgorica and Berane*. U ovom radu, proučavajući neke antropometrijske parametre djece pubertetskog uzrasta u Podgorici i Beranama, kandidatkinja ukazuje na sličnosti i razlike ove dvije populacije i navodi moguće faktore

koji bi mogli biti uzrok primijećenih razlika između djece urbanih i ruralnih područja.

Oblasti Ekologija pripada i rad Scepovic A., Krivokapic S., Scepovic V., Živkovic V., Perović S. (2019): *Chemical constituents and biological potential of essential oils of Helichrysum italicum (Roth) G.Don from Montenegro*, koji obrađuje i neke druge aspekte ekoloških istraživanja, konkretno antimikrobični potencijal esencijalnih ulja. U ovom radu, kandidatkinja daje hemijski sastav esencijalnih ulja biljke *Helichrysum italicum* za područje Crne Gore i po prvi put se testira njihov uticaj na različite vrste mikroorganizama, u cilju utvrđivanja eventualnih razlika u odnosu na druga područja Mediterana na kojima raste ova biljka.

Ostali radovi kandidatkinje uglavnom se odnose na primjenu metoda iz raznih oblasti biomedicina istraživanja, koje, ukombinovane zajedno sa antropometrijskim metodama, omogućavaju procjenu rizika od raznih vrsta oboljenja i generalno procjenu zdravstvenog stanja humane populacije. U tom smislu treba posebno istaći rad - Scepovic, A., Vujovic, S., Medin, D. (2019): *Upper body subcutaneous adipose as a potential predictor for type 2 diabetes mellitus*, u kojem se na osnovu antropometrijskog parametra (potkožno masno tkivo), kandidatkinja bavi ispitivanjem značaja ovog parametra kao prediktora za pojavu dijabetesa tip 2 kod populacije do 60 godina starosti.

Procjenom rizika od oboljenja, kandidatkinja se bavi i u radu - *Cardiovascular risk assessed by Reynolds risk score in relation to waist circumference in apparently healthy middle-aged population in Montenegro* (2018), gdje takođe ukazuje da se i neki antropometrijski parametri i indeksi (npr. obim struka, BMI...), pored uobičajenih biohemijskih parametara, mogu koristiti kao značajan pomoćni dijagnostički marker u procjeni rizika od kardiovaskularnih oboljenja.

Analizom publikovanih radova i uvidom u raspoloživu dokumentaciju, uočava se da su naučna istraživanja kandidatkinje, nakon poslednjeg izbora, većinom usmjerena na antropometrijske analize, koje objedinjuju i uključuju, kroz različite ciljeve i ekološka, biomedicina i populaciona istraživanja, što na sveobuhvatan način odgovara uslovima za izbor za navedene oblasti raspisane Konkursem.

OCJENA STRUČNOG RADA

Stručni angažman dr Andelke Šćepanović usmjerjen je prije svega na njeno učešće u raznim projektima iz oblasti arheologije, gdje se kandidatkinja, kao jedini fizički antropolog u Crnoj Gori, bavi analizom antropometrijskih i epigenetičkih parametara na paleo-osteološkom materijalu sa raznih lokaliteta u Crnoj Gori. Takođe treba istaći i njeno angažovanje u raznim Komisijama koje se bave organizovanjem i realizacijom takmičenja, koja imaju za cilj popularizaciju i afirmaciju biologije kao nauke u Crnoj Gori. Svoj stručni doprinos kandidatkinja daje i članstvom u Uredjivačkom odboru Univerziteta Crne Gore, na mjestu urednika za oblast prirodnih i tehničkih nauka.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Od kad je zasnovala radni odnos na Univerzitetu Crne Gore, dr Andelka Šćepanović svoje pedagoško iskustvo sticala je učestvujući u organizaciji i izvođenju raznih oblika dodiplomske i postdiplomske nastave na raznim predmetima i oblastima humane biologije, fiziologije, genetike, ekologije. Njen dugogodišnji (preko 20 godina) odgovoran i savjestan rad u nastavnom procesu rezultirao je i najvišom ocjenom, što potvrđuju i ocjene na studentskim anketama i ocjena Vijeća PMF-a. U periodu od prethodnog izbora u zvanje, kandidatkinja je bila mentor u jednom magistarskom i 8 završnih radova studenata biologije na Univerzitetu Crne Gore, koji su svi odbranjeni sa najvišom ocenom. Sve ovo, uz njena angažovanja u većem broju komisija za ocjenu specijalističkih, magistarskih i doktorskih radova, svjedoči o njenoj posvećenosti studentima i kvalitetu pedagoške djelatnosti.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	18	9	27	41.5	19	60,5
3. PEDAGOŠKI RAD	1	10	11	1	15	16
4. STRUČNI RAD	24	7	31	10	14	24
UKUPNO	43	26	69	52,50	48	100,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu višegodišnjeg rada sa kandidatkinjom i uvida u svu priloženu dokumentaciju, smatram da dr Andelka Šćepanović u potpunosti ispunjava formalne i pravne uslove predviđene Zakonom o Visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u zvanje Univerziteta Crne Gore. Zato preporučujem Vijeću Prirodnog-matematičkog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Andelka Šćepanović izaberu u zvanje **vanrednog profesora** za oblast *Opšta grupa bioloških predmeta* i oblast *Ekologija* na Prirodnog-matematičkom fakultetu i nematičnim fakultetima.

RECENZENT
dr Jelena Rakočević, redovni profesor
Prirodnog-matematički fakultet,
Univerzitet Crne Gore

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblasti: **Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine** na Metalurško-tehnološkom fakultetu.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu listu "Dan" od 20.11.2019. godine i sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR MILENA TADIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 22. 09. 1975. god. u Podgorici, gdje sam završila Osnovnu školu "Sutjeska" i Gimnaziju "Slobodan Škerović", prirodnog-matematički smjer.

Metalurško-tehnološki fakultet u Podgorici, studije Neorganske tehnologije sam upisala školske 1994/95. godine i završila ih 15. septembra 1999. godine, sa prosječnom ocjenom 9.02 i odbranila diplomski rad sa ocjenom 10. Školske 1994/95. godine proglašena sam za studenta generacije i dobitnik sam nagrade "19. decembar".

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		
Broj referenci*broj bodova	2*7	2*4	1*0.3			
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			
Broj referenci*broj bodova	2*3.5	1*0.75				30,05
	1*2	3*1				
	5*1	2*0.5				
	2*0.7	1*0.3				
	2*0.5	1*0.1				
	9*0.4					
	8*0.2					
	3*0.1					
						19.3

1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje	1.4.1	1.4.2	
Broj referenci*broj bodova			
1.5. Recenzije	1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.
Broj referenci*broj bodova	1*2		
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST			51.35
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.
Broj referenci*broj bodova	5		
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.
Broj referenci*broj bodova	1		
3.3. Gostujući profesor	3.3.1.	3.3.2.	
Broj referenci*broj bodova			
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.
Broj referenci*broj bodova	10*0.5		
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)			5
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST			15
4. STRUČNA DJELATNOST			
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.	
Broj referenci*broj bodova			
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.
Broj referenci*broj bodova			
4.3. Stručni članak	4.3.1.		
Broj referenci*broj bodova			
4.4. Objavljeni prikazi	4.4.1.		
Broj referenci*broj bodova			
4.5. Popularno-stručni članci	4.5.1.		
Broj referenci*broj bodova			
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost	4.6.1.		
Broj referenci*broj bodova	11		
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST			20

**PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG
IZBORA**

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
	46.5	38.16
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
	8	8
4. STRUČNA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
	6	6

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO- ISTRAŽIVA- ČKI RAD	19	65	38.16	89.51
3. PEDAGOŠKI RAD	4	16	8	23
4. STRUČNI RAD	2	13	6	26
UKUPNO	25	94	52.16	138.51

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

**ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO
OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA**

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku- pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO- ISTRAŽIVA- ČKI RAD	46	19	65	51.35	38.16	89.51
3. PEDAGOŠKI RAD	12	4	16	15	8	23
4. STRUČNI RAD	11	2	13	20	6	26
UKUPNO	69	25	94	86.35	52.16	138.51

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Tadić M., Filipović S. (2018): Application of neural networks in wastewaters management in a coastal karst area. <i>FEB-Fresenius Environmental Bulletin</i> . Volume 27 – No.12B, pp. 9535-9541, ISSN 1018-4619, https://www.prt-parlar.de/download_feb_2018/	6	6
2.	Nikolić I., Tadić M., Janković-Častvan I., Radmilović V. V., Radmilović V.R.(2018): Durability of alkali activated slag in a marine environment: Influence of alkali ion. <i>Journal of the Serbian Chemical Society</i> , Vol 83, No 10, pp.1143–1156, ISSN 1820-7421, https://www.shdpub.org.rs/index.php/JSCS/article/view/6734	6	3
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
3.	Tadić M., Đurašković P. (2018): Aspects of the impact of municipal wastewaters on the quality of marine ecosystems, <i>Journal of Water Sciences & Environment Technologies</i> , JOWSET, (02), N°02, 397-401, ISSN: 2508-9250, https://revues.imist.ma/index.php?journal=JOWSET&page=article&op=view&pPath=%5B%5D=13494	4	4
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
4.	Krgović M., Tadić M., Nikolić I., "Frost resistance of alkali activated steel slag", IV International Congress: Engineering, Environment and Materials in Processing Industry, Jahorina, 4-6. mart, 2015, p. 387-390. ISBN: 978-99955-81-18-3.	2	1
5.	Zejak R., Tadić M., Blečić D., Nikolić I., "Hydrolytic stability of alkali activated fly ash/slag blends", The 4 th International October Conference on Mining and Metallurgy, 4-6. October 2015, Bor Lake, Bor, Serbia. p.253-256. ISBN: 978-86-7827-047-5.	2	1
6.	Nikolić I., Tadić M., Milašević I., Djurović D., Kazi Z., Vujić B., "Bauxite based geopolymers as a novel adsorbent for heavy metals removal from aquatic solutions", 5 th International Conference "Ecology of Urban Areas 2016", 30 th September 2016, Zrenjanin, Serbia. pp.129-132. ISBN: 978-86-7672-291-4	2	1
7.	Tadić M., Nikolić I., "Active VS passive system for treating acid mine drainage" Third International Symposium on Corrosion and Protection of Materials and Environment, 12-15. October 2016, Bar, Montenegro, p. 277-285. ISBN:978-9940-9334-2-5.	2	2
8.	Tadić M., "Winery wastewater" Third International Symposium on Corrosion and Protection of Materials and Environment, 12-15. October 2016, Bar, Montenegro, p. 309-314. ISBN:978-9940-9334-2-5.	2	2
9.	Tadić M., Milašević I., Djurović D., Nikolić I., "Simultaneous removal of Cu and Zn from aqueous solution with fly ash and bauxite based geopolymers" 48 th International October Conference on Mining and Metallurgy, 28 September –01 October, 2016, Bor, Serbia. p. 88-91. ISBN:978-86-6305-047-1.	2	2
10.	Tadić M., Zejak B., "Passive system for treating acid mine drainage" 48th International October Conference on Mining and Metallurgy, 28 September –01 October, 2016, Bor, Serbia. p.92-95. ISBN:978-86-6305-047-1.	2	2
11.	Nikolić I., Đurović D., Milašević I., "The kinetics of Cu removal from aquatic solutions using the electric arc furnace slag", V International Congress "Engineering, Environment and Materials in Processing Industry", 15-17 March, 2017, Jahorina, Republic of Srpska Bosnia and Herzegovina. p. 248-254.	2	0.66
12.	Tadić M., Đurašković P., "Influence of communal waste waters discharge on local sea ecosystem", 7th International Symposium of Ecologist-ISEM7, October, 4-7, 2017, Sutomore, Montenegro. p.109-113. ISBN: 978-86-908743-6-1.	2	2
13.	Nikolić I., Tadić M., Đurović D., Milašević I., "Adsorption behaviour of Cu ²⁺ onto original and modified electric arc furnace slag", 26th International Conference Ecological Truth and Environmental Research June, 12-15, 2018, Bor, Serbia. p.301-305. ISBN: 978-86-6305-076-1.	2	1
14.	Tadić M., Filipović S., „The effect of clarification process karst spring water“, Fourth International Symposium on Corrosion and Materials Protection and Protection Against Fire, September, 18-21, 2018, Bar, Montenegro. p.241-246. ISBN:978-9940-9334-3-2.	2	2
15.	Tadić M., Filipović S., „Model of protection of coast karst basin waters“, Fourth International Symposium on Corrosion and Materials Protection and Protection Against Fire, September, 18-21, 2018, Bar, Montenegro. p.233-240. ISBN:978-9940-9334-3-2.	2	2

16.	Tadić, M., Nikolić, I., „Monitoring kiselih rudničkih voda“, International Scientific Conference ETIKUM, December 6-8, 2018, Novi Sad, Serbia. p. 149-152. ISBN:978-86-6022-123-2.	2	2
17.	Tadić, M., „Uticaj koncentrisanih i rasutih zagađivača na kvalitet vode rijeke Morače“, International Scientific Conference ETIKUM, December 6-8, 2018, Novi Sad, Serbia. p. 153-156. ISBN:978-86-6022-123-2.	2	2
18.	Tadić M., Đurović D., Nikolić I., "Kinetic of Cu, Cd and Zn removal from aquatic solutions onto alkali activaetd slag: single- and multicomponent system", VI International Congress: Enginering, Environment and Materials in Processing Industry, Jajce, 11-13. mart, 2019, p. 466-470. ISBN:978-99955-81-28-2.	2	2
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
19.	Tadić M., "Nutrients as an indicator of the quality of waste water", 7th International Symposiumof Ecologist - ISEM7, October, 4-7, 2017, Sutomore, Montenegro. pp.160. ISBN: 978-86-908743-6-1.	0.5	0.5
PROJEKTI			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	"Joint Action for sea Pollution Prevention - JASPPPer", 2014-2015, god.	4	4
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	"Novi materijali na bazi otpada iz industrije čelika (NEWMAT)", 2018-2019.god, Ministarstvo nauke Crne Gore br.01-2383/2	2	2

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Edin Kijamet, 13/2013, "Otpadne vode opštine Ulcinj i mogućnost njihovog precišćavanja", MTF, septembar 2014, Podgorica.	1	1
2.	Marko Ilić, 11/2013, "Uticaj otpadnih voda Cetinja na kvalitet vode kraškog podzemlja", MTF, septembar 2014, Podgorica.	1	1
3.	Jovana Delić, 02/2013, "Upravljanje otpadnim vodama iz proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda", MTF, jun 2016, Podgorica.	1	1
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	U skladu sa Odlukom Vijeća Metalurško-tehnološkog fakulteta u Podgorici, br. 2101 od 03.12.2019.god.	do 5	5

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti Hemski inženjerstvo Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, imenovana sam na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore koja je održana 21. januara 2020. godine. Konkurs je objavljen u dnevnom listu „Dan“ 20. novembra 2019. godine. Na konkurs se prijavio jedan kandidat – dr Milena Tadić, docent na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Nakon završene osnovne škole i Gimnazije "Slobodan Škerović" u Podgorici, dr Milena Tadić je osnovne studije upisala 1994. godine i završila 1999. godine na Metalurško-tehnološkom

fakultetu Univerziteta Crne Gore, kao jedan od najboljih studenata u generaciji, o čemu svjedoči ostvarena visoka srednja ocjena iz svih nastavnih predmeta (9.02), kao i nagrada "19. decembar". Poslijediplomske studije je upisala školske 1999/2000. godine na Tehnološkom fakultetu u Novom Sadu, odjek Mikrobiološki procesi. Sve ispite na postdiplomskim studijama je položila sa prosječnom ocjenom 10, a magistrarsku tezu pod nazivom "Tretman vodenih faza deponije crvenog mulja iz proizvodnje aluminijuma u cilju reciklacija" odbranila oktobra 2004. godine i stekla zvanje Magistra tehnoških nauka.

Doktorsku disertaciju pod nazivom "Upravljanje otpadnim vodama na primjeru primorskog krša" je odbranila oktobra 2009. godine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore i stekla zvanje Doktor nauka iz oblasti hemijske tehnologije. U zvanje docenta je izabrana Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore 2015. godine za predmete: Tehnologija vode i Tehnološke operacije I na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita životne sredine I na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Zaključujem da u pogledu stepena obrazovanja dr Milena Tadić ispunjava sve uslove da bude izabrana u akademsko zvanje vanredni profesor, propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Detaljnijim uvidom u naučno-istraživački rad dr Milene Tadić i analizom priloženih radova, zapaža se da se radi o raznovrsnom istraživačkom radu sa tematikom u oblasti hemijskog inženjerstva i zaštite životne sredine.

Naučno-istraživački rad kandidata dr Milene Tadić u periodu od poslednjeg izbora u akademsko zvanje moguće je sagledati kroz objavljanje radova u međunarodnim časopisima i na međunarodnim konferencijama, kao i učešćem međunarodnom i nacionalnom naučno-istraživačkom projektu, kao ekspert za otpadne vode i kao član radnog tima.

U radu pod rednim brojem 1, u kome je kandidat glavni autor „Application of neural networks in wastewaters management in a coastal karst area“, prikazana su kompleksna istraživanja voda primorskog kraškog sliva u cilju zaštite kraških voda, što predstavlja kako naučni tako i praktični značaj. Primijenjeni metod u radu omogućio je realno sagledavanje situacije na relaciji zagadivač – prijemnik, izučavanjem prenošenja zagadivača vodama kraškog podzemlja, kao preuslova, izrađenog modela upravljanja otpadnim vodama naselja, putem primjene neuralnih mreža.

Rad pod rednim brojem 2 „Durability of alkali activated slag in a marine environment: Influence of alkali ion“ značajan je sa aspekta hemijskog inženjerstva, kao i zaštite životne sredine. U cilju rešavanja pitanja zbrinjavanja industrijskog otpada, istraživanja sprovedena u ovom radu su pokazala da se elektropečna troska može koristiti za dobijanje novih ekološki prihvatljivih materijala (alkalno aktivirane troske - AAT). Postojanost alkalno aktivirane elektropečne troske u morskoj vodi ispitivana je u zavisnosti od hemijskog sastava alkalnog aktivatora (Na i K) na pritisnu čvrstoću i postojanost ovih materijala u morskom okruženju. Manju poroznost, a samim tim i manju brzinu upijanja vode tj. manju sorpciju i veću pritisnu čvrstoću su pokazali uzorci AAT na bazi Na- aktivatora u poređenju sa uzorcima na bazi K-aktivatora. Stoga, AAT na bazi Na- aktivatora pokazuje bolju postojanost u morskom okruženju.

Opsežnim ispitivanjem morskog ekosistema, prikazanog u radu „Aspects of the impact of municipal wastewaters on the quality of marine ecosystems“ omogućilo je kandidatu da sagleda uticaj komunalnih otpadnih voda na morski ekosistem, što je izuzetno važno sa aspekta zaštite voda, kao ograničenog i osjetljivog prirodног resursa.

Dr Milena Tadić je prezentovala rezultate svog naučno-istraživačkog rada i na brojnim međunarodnim konferencijama, gdje posebno pažnju kandidat posvjećuje istraživanjima u pogledu novih tehnologija, koje se odnose na procese geopolimerizacije industrijskog otpada pri čemu se putem alkalne aktivacije transformiše u amorfne ili semi – kristalne neorganske "korisne" polimere - geopolimere, koji se uspješno upotrebljavaju u imobilizaciji štetnih i opasnih supstanci iz raznovrsnih izvora zagađenja. Kandidat se bavi i ispitivanja mogućnosti uklanjanja pojedinih teških metala primjenom geopolimera na bazi lebdećeg pepela i boksita, a sagledavan je i uticaj pojedinih parametara na efikasnost njihovog uklanjanja iz vodenih rastvora.

Na osnovu prethodno navedenog i priložene bibliografije, zaključujem da u pogledu naučno-istraživačkog rada dr Milena Tadić ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor, koji su predviđeni Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademsku zvanja, Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Milena Tadić od 2000. godine kvalitetno i sa entuzijazmom učestvuje u izvođenju nastave na Univerzitetu Crne Gore. Od poslednjeg izbora dr Milena Tadić je osim predavanja izvodila i laboratorijske i računske vježbe.

Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje docenta: Tehnologija vode i Tehnološke operacije I na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita životne sredine I na Prirodon-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, kandidat izvodi nastavu i iz predmeta: Inženjerering zaštite voda, Upravljanje

vodama, Zaštita okoline u procesnoj industriji, Prečišćavanje otpadnih voda na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita i kvalitet voda (dio predmeta) na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Sve aspekte njenog pedagoškog rada na predmetima na kojima je angažovana, studenti godinama ocjenjuju visokim ocjenama na studentskim anketama, a u prilog tome je i ocjena Vijeća Metalurško-tehnološkog fakulteta o njenom pedagoškom radu.

Dr Milena Tadić od 2015. godine obavlja dužnost rukovodioca studijskog programa Zaštita životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu, tako da aktivno učestvuje u praćenju izvođenja nastavnog procesa na ovom studijskom programu.

U pogledu pedagoške osposobljenosti smatram da dr Milena Tadić ispunjava sve uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	46	19	65	51.35	38.16	89.51
3. PEDAGOŠKI RAD	12	4	16	15	8	23
4. STRUČNI RAD	11	2	13	20	6	26
UKUPNO	69	25	94	86.35	52.16	138.51

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademsku zvanja Univerziteta Crne Gore, uvidom u konkursnu dokumentaciju, smatram da kandidat dr Milena Tadić u pogledu stepena obrazovanja, naučno-istraživačkog i pedagoškog rada, ispunjava sve uslove za izbor u zvanje **vanredni profesor**.

Sa zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da izabere dr Milenu Tadić, docenta Univerziteta Crne Gore, u zvanje **vanredni profesor** za oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENTENT

Prof. dr Veselinka Grudić, vanredni profesor
Podgorica

IZVJEŠTAJ RECENTENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na sjednici Senata Univerziteta Crne Gore, održanoj 21.01.2020. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje za Oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs objavljen u dnevnom listu „Dan“ od 20.11.2019. godine prijavila se dr Milena Tadić, docent na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Dr Milena Tadić je diplomirala 1999. godine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Magistarske studije je završila na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu odbranivši magistarski rad 2004. godine i stekla zvanje Magistra tehnoloških nauka. Doktorsku disertaciju je odbranila na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2009. godine, gde je stekla zvanje doktora nauka iz oblasti hemijske tehnologije. U zvanje docenta je izabrana 2015. godine Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore.

Na osnovu priložene dokumentacije konstatujem da kandidat dr Milena Tadić, u pogledu stepena obrazovanja ispunjava zakonske uslove da bude izabrana u akademsko zvanje shodno Mjerilima o

uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja, Statutu Univerziteta Crne Gore i Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Dosadašnji naučno-istraživački rad kandidata dr Milene Tadić rezultirao je objavljanjem radova u renomiranim naučnim časopisima, kao i učešćem na međunarodnim i domaćim naučno-istraživačkim projektima i konferencijama. Analizom naučnih radova dr Milene Tadić jasno se vidi da je osnovni pravac njenih istraživanja usmjeren na oblast hemijskog inženjerstva i zaštite životne sredine.

Kandidat se u svom naučno-istraživačkom radu bavi kompleksnim istraživanjem voda primorskog kraškog sliva, koja su usmjerena ka izradi modela upravljanja otpadnim vodama slijavnog područja, što predstavlja naučni doprinos u pogledu razvoja metoda korišćenja i zaštite kraških voda („Application of neural networks in wastewaters management in a coastal karst area“).

Rad pod rednim brojem 2 „Durability of alkali activated slag in a marine environment: Influence of alkali ion“ osim naučnog doprinosa ima i praktični doprinos, jer ukazuje na mogućnost rješavanja problema generisanja industrijskog otpada iz metalurškog sektora što je od velikog značaja sa stanovišta zaštite životne sredine. Istraživanja u ovom radu su pokazala da se elektropećna troska može koristiti za dobijanje novih ekološki prihvatljivih materijala – alkalno aktivirane troske, sa ciljem rješavanja pitanja zbrinjavanja industrijskog otpada.

S obzirom da je jedan od prvih koraka u rješavanju problema zagadživanja vode, određivanje koncentracije polutanata i procjena njihovog uticaja na životnu sredinu, kandidat dr Milena Tadić u radu „Aspects of the impact of municipal wastewaters on the quality of marine ecosystems“ bavi se sveobuhvatnim ispitivanjem fizičkih, hemijskih, mikrobioloških i bioloških parametara morskog ekosistema. Na osnovu određivanih pokazatelja kvaliteta sagledan je i uticaj ispuštanja komunalnih otpadnih voda na kvalitet morskog ekosistema, u cilju prevencije zagadenja mora.

Dr Milena Tadić je prezentovala rezultate svog naučno-istraživačkog rada i na brojnim međunarodnim konferencijama. U naučnim radovima objavljenim na međunarodnim konferencijama, posebnu pažnju kandidat posvjećuje istraživanjima u oblastima hemijskog inženjerstva i zaštite životne sredine. Kandidat se bavi i novim tehnologijama, koje se odnose na procese geopolimerizacije industrijskog otpada pri čemu se putem alkalne aktivacije transformišu u geopolimere, koji se uspješno upotrebljavaju u razne svrhe. Primjenom geopolimera na bazi lebdećeg pepela i boksita, ispitivana je mogućnost uklanjanja pojedinih teških metala i sagledan uticaj pojedinih parametara na efikasnost njihovog uklanjanja iz vodenih rastvora, što je sa aspekta zaštite životne sredine od velikog značaja.

Detalnjom analizom dostavljene bibliografije kandidata, zaključujem da u pogledu naučno-istraživačkog rada dr Milena Tadić ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor, koji su predviđeni Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja, Statutom Univerziteta Crne Gore i Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Milena Tadić ima dvadeset godina univerzitetskog pedagoškog iskustva, koje je ostvarila izvodeći predavanja, laboratorijske i računske vježbe na predmetima u oblasti hemijskog inženjerstva i zaštite životne sredine.

Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje docenta: Tehnologija vode i Tehnološke operacije I na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita životne sredine I na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, kandidat izvodi nastavu i iz predmeta: Inženjerstvo zaštite voda, Upravljanje vodama, Zaštita okoline u procesnoj industriji, Precišćavanje otpadnih voda na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita i kvalitet voda (dio predmeta) na Gradevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Dr Milena Tadić od 2015. godine obavlja i dužnost rukovodioca studijskog programa Zaštita životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu, tako da aktivno učestvuje u praćenju izvođenja nastavnog procesa na ovom studijskom programu.

Sve aspekte njenog pedagoškog rada na predmetima koje predaje (ukupna procjena za stručnost, kvalitet nastave i odnos prema studentima i motivaciju), studenti godinama ocjenjuju

visokim ocjenama na studentskim anketama. U prilog tome je i ocjena Vijeća Metalurško-tehnološkog fakulteta o njenom pedagoškom radu.

Dakle, u pogledu pedagoških kvaliteta, smatram da kandidat ispunjava sve uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	46	19	65	51.35	38.16	89.51
3. PEDAGOŠKI RAD	12	4	16	15	8	23
4. STRUČNI RAD	11	2	13	20	6	26
UKUPNO	69	25	94	86.35	52.16	138.51

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu detaljnog uvida u prijavu na konkurs i sveobuhvatne analize dostavljene dokumentacije koja se odnosi na stepen obrazovanja, naučnoistraživački i pedagoški rad, konstatujem da Doc. dr Milena Tadić ispunjava sve uslove za izbor u zvanje vanredni profesor propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja Univerziteta Crne Gore.

Sa posebnim zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Milenu Tadić izabere u **zvanje vanredni profesor** za oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENTENT

Prof. dr Svetlana Perović
Univerzitet Crne Gore
Prirodnno-matematički fakultet

IZVJEŠTAJ RECENTENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, održanog 21.01.2020. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvestaja za izbor u akademsko zvanje za Oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs, koji je bio objavljen u dnevnom listu „Dan“ od 20.11.2019. godine prijavio se jedan kandidat – dr Milena Tadić, docent na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Dr Milena Tadić je diplomirala 1999. godine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Magistarske studije je završila 2004. godine na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu odbranivši magistarski rad pod nazivom "Tretman vodene faze deponije crvenog mulja iz proizvodnje aluminijuma u cilju recirkulacije" i stekla zvanje Magistra tehničkih nauka. Doktorsku disertaciju pod nazivom "Upravljanje otpadnim vodama na primjeru primorskog krša" je odbranila na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2009. godine, gde je stekla zvanje Doktora nauka iz oblasti hemijske tehnologije. U zvanje docenta je izabrana Odlukom Senata UCG 2015. godine za predmete: Tehnologija vode i Tehnološke operacije I na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita životne sredine I na Prirodnno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

U pogledu stepena obrazovanja kandidat dr Milena Tadić ispunjava uslove da bude izabrana u akademsko zvanje shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutu Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu uvida u klasifikacionu bibliografiju kandidata dr Milene Tadić, kao i pregledom i analizom priloženih radova, može se zaključiti da je naučno-istraživački rad kandidata u potpunosti vezan za naučne oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine za koje je raspisan konkurs.

Naučno-istraživački rad kandidata od izbora u poslednje zvanje predstavljen je sa 19 referenci, od kojih 2 čine radovi (jedan autorski i jedan koautorski rad) koji su objavljeni u međunarodnim časopisima rangiranim u prvih 75% časopisa po *Scopus*-ovom rangiranju (kategorija Q3), jedan autorski rad u časopisu Q5 kategorije, a prezentovala je i 15 radova na međunarodnim konferencijama.

U radu pod rednim brojem 1 „*Application of neural networks in wastewaters management in a coastal karst area*“ prikazane su specifičnosti određenog kraškog sliva i elementi sistema integralnog upravljanja, kao preuslov izrade modela upravljanja otpadnim vodama, u cilju zaštite kraških voda. Model je baziran na primjeni neuralnih mreža i putem uvrštenih pokazatelja kvaliteta otpadnih i izvorskih voda, pokazao se kao pouzdan upravljački element u definisanju i blagovremenom preduzimanju potrebnih mjera zaštite, naročito u situacijama akcidentnih zagađenja voda.

Sa aspekta zaštite životne sredine i hemijskog inženjerstva značajan je i rad pod rednim brojem 2 „*Durability of alkali activated slag in a marine environment: Influence of alkali ion*“. Istraživanja su pokazala da se elektropećna troska može koristiti za dobijanje novih ekološki prihvativljivih materijala – alkalno aktivirane troske, sa ciljem rješavanja pitanja zbrinjavanja industrijskog otpada. U radu je ispitivana postojanost alkalno aktivirane elektropećne troske u morskoj vodi u zavisnosti od hemijskog sastava alkalnog aktivatora. Korišćena su dva različita alkalna aktivatora: Na- i K-aktivator. Dobijeni rezultati su pokazali da je alkalno aktivirana troska na bazi Na-aktivatora pokazala bolju postojanost u morskom okruženju.

U radu „*Aspects of the impact of municipal wastewaters on the quality of marine ecosystems*“ sveobuhvatnim ispitivanjem stanja kvaliteta morskog ekosistema, sagledan je uticaj emisije komunalnih otpadnih voda na morski ekosistem, kao osnova prevencije zagađenja mora.

Dr Milena Tadić je prezentovala rezultate svog naučno-istraživačkog rada i na brojnim međunarodnim konferencijama, gdje posebnu pažnju posvećuje istraživanjima u oblastima hemijskog inženjerstva i zaštite životne sredine, prečišćavanja otpadnih voda, bavi se ispitivanjima mogućnosti uklanjanja pojedinih teških metala primjenom geopolimera na bazi lebdećeg pepela i boksita, sagledavanjem uticaja pojedinih parametara na efikasnost njihovog uklanjanja iz vodenih rastvora.

Aktivnost i kvalitet u naučno-istraživačkom radu kandidata potvrđena je učešćem u međunarodnom i nacionalnom naučno-istraživačkom projektu.

Analizirajući rezultate naučno-istraživačkog rada može se zaključiti da kandidat dr Milena Tadić na ovom polju ispunjava potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje vanredni profesor, koji su predviđeni Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademска zvanja, Statutom UCG i Zakonom o visokom obrazovanju.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Milena Tadić je od početka radnog angažovanja na Metalurško-tehnološkom fakultetu 2000. godine prošla sve faze nastavnog procesa i stekla značajno pedagoško iskustvo.

Od poslednjeg izbora dr Milena Tadić je izvodila osim predavanja i laboratorijske i računske vježbe. Pored nastave iz predmeta na koje je birana u zvanje docenta: Tehnologija vode i Tehnološke operacije I na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita životne sredine I na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, kandidat izvodi nastavu i iz predmeta Inženjerstvo zaštite voda, Upravljanje vodama, Zaštita okoline u procesnoj industriji, Prečišćavanje otpadnih voda na Metalurško-tehnološkom fakultetu i Zaštita i kvalitet voda (dio predmeta) na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

U prilog kvalitetu njenog pedagoškog rada i posvećenosti nastavnom procesu, govore i visoke ocjene dobijene na studentskim anketama, kao i ocjena Vijeća Metalurško-tehnološkog fakulteta o njenom pedagoškom radu.

Kandidat od 2015. godine obavlja dužnost rukovodioca studijskog programa Zaštita životne sredine na Metalurško-

tehnološkom fakultetu, tako da aktivno prati izvođenje nastavnog procesa na ovom studijskom programu.

Na osnovu i ovog kriterijuma dr Milena Tadić ispunjava sve uslove za izbor u više akademsko zvanje, vanredni profesor.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	46	19	65	51.35	38.16	89.51
3. PEDAGOŠKI RAD	12	4	16	15	8	23
4. STRUČNI RAD	11	2	13	20	6	26
UKUPNO	69	25	94	86.35	52.16	138.51

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu uvida u dostavljenu konkursnu dokumentaciju smatram da kandidat dr Milena Tadić, u pogledu stepena obrazovanja, naučno-istraživačkog i pedagoškog rada, ispunjava sve uslove za izbor u zvanje **vanredni profesor**, koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademsku zvanja Univerziteta Crne Gore.

Stoga, sa zadovoljstvom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da izabere dr Milenu Tadić, docentu UCG na MTF-u, u **zvanje vanredni profesor** za oblasti Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite životne sredine na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT
Prof. dr Nada Blagojević
Podgorica

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Menadžment i marketing** na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 27.02.2019. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR ŽARKO BOŽOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Lični podaci

Datum rođenja: 03.10.1954. godine

Osnovno i srednje obrazovanje stekao sam u redovnom postupku u školama u Podgorici. Nakon toga upisujem Ekonomski fakultet 1973/74. Godine i isti završavam 1977. Godine. Dobitnik sam studentskog priznanja Nagrade oslobođenja Podgorice „19. decembar“, kao najbolji student Ekonomskog fakulteta 1977. godine. Postdiplomske studije sam završio na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, a doktorsku disertaciju pod nazivom „Kadrovi kao odlučujući činilac društvenoekonomskog razvoja Crne Gore“ sam prijavio u Zagrebu, a kasnije odbranio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Nakon završenih studija radni odnos sam zasnovao na Institutu za društveno ekonomsko istraživanja, gdje sam proveo 20 godina svog radnog vijeka, radeći na projektima za potrebe preduzeća Crne Gore i regionala koji su se po pravilu odnosili na izradu investicionih programa i projekata, finansijske analize i ocjene pomenutih projekata.

Nakon prelaska u nastavu na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, gdje sam biran u zvanje docenta i vanrednog profesora za predmete: Menadžment ljudskih resursa, Demografska analiza, Ekonomija rada i socijalna politika. Pored predmeta na kojima sam izabran izvodim nastavu na Fakultetu političkih nauka iz predmeta Organizaciono ponašanje (Specijalističke studije). U studijskoj 2018/19. godini angažovan sam za izvođenje nastave iz predmeta

Upravljanje ljudskim resursima u turizmu na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru (Osnovne studije).

I kao nastavnik sam nastavio svoj istraživački rad, a posebno na izradi u vođenju i implementaciji sistema analitičke procjene i vrednovanja radnih mjeseta, od kojih posebno naglašavam:

- Sistematizacija poslova i zadataka i njihovo vrednovanje u Luci Kotor (2004-2014),
- Ekonomsko finansijska analiza Inpek podgorica (2008),
- Segmentacija i procjena vrijednosti A.D. Elastik Podgorica (2006)

• Izrada i evaluacija brojnih investicionih projekata i biznis planova.

Ovlašćeni sam ekspert za izradu investicionih programa i ovlašćeno lice za procjenu vrijednosti imovine preduzeća.

Rezultate svog naučno istraživačkog rada objavljivao sam dugi niz godina u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima, a takođe saopštio i na brojnim konferencijama i simpozijumima u zemlji i inostranstvu.

Rezabran u zvanje vanrednog profesora 26.06.2014. godine.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.			
Broj referenci*broj bodova						
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje		1.4.1	1.4.2			
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije	1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.			
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						46,7
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Učbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici	3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.3. Gostujući profesor	3.3.1.	3.3.2.				
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo	3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.			
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)						
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						277,2
4. STRUČNA DJELATNOST						
4.1. Stručna knjiga	4.1.1.	4.1.2.				
Broj referenci*broj bodova						
4.2. Urednik ili koeditor	4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.			
Broj referenci*broj bodova						
4.3. Stručni članak	4.3.1.					
Broj referenci*broj bodova						
4.4. Objavljeni prikazi	4.4.1.					
Broj referenci*broj bodova						
4.5. Popularno-stručni članci	4.5.1.					
Broj referenci*broj bodova						
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost	4.6.1.					
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST						42

PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		
1.2.2. Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazi podataka a imaju redovnu narodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku		
1. Đurašković, J, Radović, M, Božović, Ž, CIRCULARITY OF ECONOMIC THEORIES Informatologija, 49, 1-2, 2016, pp. 9-21.	4	4
1.3. Radovi na Kongresima, simpozijumima i seminarima		

1.3.1. Međunarodni kongresi, simpozijumi i seminari		
1. Božović, Ž., Đurašković, J., 2017, Improving the employee performance as a function of the quality of the tourism product of Montenegro, 2nd International Scientific Conference – Tourism in function of development of the Republic of Serbia, <i>Conference Proceedings II</i> , Vrnjačka Banja, pp. 38-53.	2	2
2. Božović, Ž., Đurašković, J., 2018, Human Resources as a Key Factor of the Quality of Tourism Supply in Montenegro, 24th Biennial International Congress - Tourism & Hospitality Industry 2018 – Trends and Challenges, Opatija (u štampi).	2	2
3. Božović, Ž., Vujošević, S., Misnic, N., Knowledge – the factor competitive advantage		

of tourism with the example of Montenegro, Fourth international scientific conference, <i>Conference Proceedengs</i> , Bitola, 2016.	2	2
4. Božović, Ž., Đurašković, J., Mišnić, N., „Mjesto i uloga katuna kao turističke destinacije Crne Gore”, Jahorinski poslovni dani 2017, Jahorina 2017.	2	2
5. Božović, Ž., Đurašković, J., Human Resources and knowledge management in tourism in Montenegro, Fourth international scientific conference, <i>Conference Proceedengs</i> , Bitola, 2018.	2	2
6. Božović, Ž., Đurašković, J., Competences and motivation of employees in the tourism industry of Montenegro, GLOBALISATION CHALLENGES AND THE SOCIAL-ECONOMIC ENVIRONMENT OF THE EU" on 16 May 2019, Novo Mesto.	2	2

3. PEDAGOŠKA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
3.4. Mentorstvo 3.4.2. Mentorstvo na postdiplomskim studijama		
1. Magistarski radovi 11 selektivni (spisak u prilogu) 2. Specijalistički radovi 153 (spisak u prilogu)	2 1	22 153
3.5. Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave – na predlog Vijeća univerzitetske jedinice	5	5
4. STRUČNA DJELATNOST	Br. ref.	Br. kan.
1.5.2. Recenzija 1. Prof. dr Rajko Novićević, Menadžment ljudskim resursima, 2016.	1	1

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova		
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno	
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	7	29	16	62,7	
3. PEDAGOŠKI RAD	164	345	180	457,2	
4. STRUČNI RAD	1	31	1	43	
UKUPNO	172	401	197	562,9	

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	6	7	13	15,7	16	31,7
3. PEDAGOŠKI RAD	152	164	316	260	180	440
4. STRUČNI RAD	7	1	8	21	1	22
UKUPNO	165	172	337	296,7	197	493,7

IZVJEŠTAJ RECENTENTA

1. OCJENA USLOVA

Na raspisani konkurs se prijavio samo jedan kandidat, prof. dr Žarko Božović, vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

2. STEPEN OBRAZOVANJA

Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u redovnom postupku u školama u Podgorici. Nakon toga upisuje Ekonomski fakultet 1973/74. godine i isti završava 1977. godine. Dobitnik je studentskog priznanja Nagrade oslobođenja Podgorice „19. decembar“, kao najbolji student Ekonomskog fakulteta 1977. godine. Postdiplomske studije završio je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, a doktorsku disertaciju pod nazivom „Kadrovi kao odlučujući činilac društvenoekonomskog razvoja Crne Gore“ prijavio je u Zagrebu, a kasnije odbranio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Nakon završenih studija radni odnos je zasnovao na Institutu za društveno ekonomска istraživanja, gdje je proveo 20 godina svog radnog vijeka, radeći na projektima za potrebe preduzeća Crne Gore i regionala koji su se po pravilu odnosili na izradu investicionih programa i projekata, finansijske analize i ocjene pomenutih projekata.

Nakon prelaska u nastavu na Ekonomskom fakultetu u Podgorici biran je u zvanje docenta i vanrednog profesora za predmete: Menadžment ljudskih resursa, Demografska analiza, Ekonomija rada i socijalna politika. Pored predmeta na kojima je izabran izvodio je nastavu na Fakultetu političkih nauka iz predmeta Organizaciono ponašanje (Specijalističke studije). U studijskoj 2018/19. godini bio je angažovan za izvođenje nastave iz predmeta Upravljanje ljudskim resursima u turizmu na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru (Osnovne studije).

I kao nastavnik je nastavio svoj istraživački rad, a posebno na izradi u vođenju i implementaciji sistema analitičke procjene i vrednovanja radnih mјesta, od kojih posebno ističu:

- Sistematisacija poslova i zadataka i njihovo vrednovanje u Luci Kotor (2004-2014),
- Ekonomsko finansijska analiza Inpek podgorica (2008),
- Segmentacija i procjena vrijednosti A.D. Elastik Podgorica (2006)
- Izrada i evaluacija brojnih investicionih projekata i biznis planova.

Ovlašćeni je ekspert za izradu investicionih programa i ovlašćeno lice za procjenu vrijednosti imovine preduzeća. Rezultate svog naučno istraživačkog rada objavljivao je dugi niz godina u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima, a takođe saopšto i na brojnim konferencijama i simpozijumima u zemlji i inostranstvu.

Reizabran je u zvanje vanrednog profesora 26.06.2014. godine.

3. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD

Može se konstatovati da su naučna, naučno-istraživačka, pedagoška i stručna aktivnost prof. Božovića blisko vezane i ispreplijetane. Dominantno se bavi problematikom ljudskog činioča na porostoru Crne Gore i šire, kako u početku razvoja naučno-istraživačke karijere u Institutu za društveno-ekonomskala istraživanja, tako i kasnije, s tim što je domen njegovog istraživačkog rada proširen na oblast obrazovanja u novim uslovima transformacije privrednih subjekata i javnog sektora u efikasnou tržišnu ekonomiju u cilju stvaranja efikasnih ekonomskih subjekata u kojima adekvatno upravljanje ljudskim resursima treba da obezbijedi i adekvatne promjene i uspešan nastup u sveprisutnoj konkurenciji na tržištu.

Od predloženih članaka napisanih nakon prethodnog izbora, osvrnuo bih se na radeve: „Circularity of economic theories“ i „Improving the employee performance as a function of the quality of the tourism product of Montenegro“.

Rad „Circularity of economic theories“ razmatra promjenu makroekonomske paradigme u toku globalne ekonomske krize koja je počela u drugoj polovini 2008. godine. Radi sagledavanja cjeline ekonomskih pojava i procesa, s pravom se u radu analizira velika ekonomska kriza od 1929-1933. godine. I to sa aspekta razvoja ekonomskih teorija i iniciranja mogućnosti prevazilaženja savremene globalne krize. Globalne ekonomske krize, ona iz 30-ih godina i ova s kraja prethodne decenije, predstavljaju svojevrsnu

potvrdu pretpostavke o cirkularnosti ekonomskih teorija. Kriza predstavlja transformaciju privrednog konteksta. Kao takva, ona je najbolji ispit za vodeću ekonomsku teoriju. Velika depresija je bila nepremostiva prepreka za neoliberalni koncept laissez faire. Sa druge strane, kriza je doprinijela razvoju kejnzijske teorije koja je afirmisala potpuno drugačiji pristup u ekonomskoj politici. Stvorena je koherentna i intelektualno jaka doktina državnog intervencionizma. Nova, kejnzijska, teorija je dugo vremena imala presudan uticaj na formulisanje ekonomске politike vodećih kapitalističkih zemalja. Sve do sredine 70-ih godina, kada je iznenadna kriza ubrzala preokret u ideolegizaciju ekonomskih politika. Nove liberalne škole preuzele su primat i stvoren su uslovi za kreiranje globalno integrisanog neoliberalnog kapitalizma. Međutim, kada je savremena ekonomска kriza postala globalna, sumnja u liberalni koncept ponovo je prerasla u potrebu za državnom intervencijom. Došlo je do nagle reafirmacije kejnzijske doktrine, što potvrđuju mjere anticiklične monetarne i fiskalne politike u vodećim svjetskim privredama. Kako je sistematično predstavljeno u radu, kejnzijanizam se vratio na velika vrata. U članku je uočljiv dosljedan metodološki postupak. Uzročno-posljeđena ili kauzalna analiza je posebno korišćena u dijelu vezivanja teorijskih postulata sa odlučivanjem nosilaca ekonomске politike, kao i prilikom prezentovanja uzroka i posljedica ekonomskih procesa.

U drugom radu pod nazivom »*Improving the employee performance as a function of the quality of the tourism product of Montenegro*« ukazano je na izuzetnu povezanost ljudskih resursa i autputa turističke privrede Crne Gore. Ljudski resursi su osnovni činilac razvoja privrednih i društvenih djelatnosti, pa je i razumljivo da je neophodno brižljivo upravljati kadrovima turističke privrede. Ovaj zahtjev je u skladu sa osnovnim ciljem u turizmu, da Crna Gora bude visokokvalitetna, a u doglednoj budućnosti i elitna turistička destinacija. Procesi globalizacije ekonomskih tokova i internacionalizacija rada utiču na profesionalni razvoj i inoviranje znanja zaposlenih u turizmu Crne Gore. Okolnost da je turizam prioritetski pravac razvoja mora imati direktni odraz u poboljšanju kvaliteta turističkog proizvoda i podizanja na viši nivo konkurenčne sposobnosti djelatnosti turizma. Unapređenje stručnih kompetencija zaposlenih uslovljeno je i činjenicom da turizam ima direktni uticaj na porast zaposlenosti, pozitivan uticaj na društveni proizvod i nacionalni dohodak, a među pozitivnim efektima u radu su posebno istaknuti multiplikativni efekti turističke aktivnosti na druge djelatnosti (poljoprivreda, saobraćaj, kultura i sl.). Specifičnost djelatnosti turizma, odnosno turističkog proizvoda jeste i direktni kontakt proizvođač-potrošač, nameće potrebu stalne provjere znanja i sposobnosti angažovanih kadrova što se postiže jedino kvalitetnim odabirom i stalnim razvojem i obukom. Razvoj zaposlenih i unapređenje njihovih znanja i sposobnosti nije moguće ostvariti bez adekvatne motivacije, prvenstveno, materijalne a razumljivo i drugih vidova, kao što je mogućnost napredovanja, permanentnog obrazovanja, stalnosti i sigurnosti posla i staranje uslova da se zadrže stručni, kreativni prestižni kadrovi, sa podizanjem stepena vremenske a posebno stručne iskorušenosti znanja.

4. PEDAGOŠKA DJELATNOST

Dr Žarko Božović je na Ekonomskom fakultetu, odnosno Institutu za društveno-ekonomska istraživanja od 1978. godine, što kao istraživač što kao nastavnik. Radeći na mnogim projektima on je pokazao osobine istražnjog istraživača da bi prelaskom na Ekonomski fakultet u nastavni proces, uspješno izvodio nastavu na osnovnim, specijalističkim i magistarskim studijama, stičući bogato pedagoško iskustvo. U zvanje docenta je izabran 2000. godine, a u zvanje vanrednog profesora 2006. godine (reizabran 2014. godine). U radu sa studentima koristio je raznovrsnu domaću literaturu i referentne inostrane udžbenike. Dr Žarko Božović ima izuzetnu komunikaciju sa studentima što potvrđuje broj odbranjениh magistarskih, specijalističkih i diplomskih radova u poslednjem izbornom periodu. Bio je gostujući profesor po pozivu na više visokoškolskih institucija u okruženju: Fakultet za turizam i hotelijerski menadžment u Opatiji, Ekonomski fakultet u Ljubljani, Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Ohridu i Biznis akademija Smilevski u Bitolju.

5. STURČNA OSPOSOBLJENOST

Stručno angažovanje dr Božovića je veoma bogato. U prethodnom izbornom periodu, uz pedagošku, imao je i veoma zapaženu stručnu djelatnost koja je vrijedna poštovanja. Bavio se analizom poslovanja i izradom konkretnih projekata u kojima je bio

rukovodilac ili vodeći ekspert, investicionih projekata, uz neminovan doprinos u implementaciji izuzetno važne funkcije menadžmenta ljudskih resursa u savremenoj poslovnoj praksi u Crnoj Gori. Takođe, on je aktivan u radu naučnih i stručnih udruženja, član je naučne sekcije saveza ekonomista, ovlašćeni ekspert za izradu i evaluaciju investicionih projekata i procjenu imovine preduzeća. Predavač je na Institutu računovoda i revizora Crne Gore.

6. VERIFIKACIJA BODOVANJA

Zbirni pregled ukupnog broja referenci po oblastima djelatnosti i bodova prikazuje se u sledećoj tablici.

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	7	29	16	62,7
3. PEDAGOŠKI RAD	164	345	180	457,2
4. STRUČNI RAD	1	31	1	43
UKUPNO	172	401	197	562,9

7. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom u cjelokupan rad kandidata dr Žarka Božovića, i na osnovu procjene naučnih, stručnih i pedagoških kvaliteta konstatujem da su ispunjeni formalni i suštinski uslovi shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsku zvanja Univerziteta Crne Gore, za izbor u zvanje redovnog profesora.

Stoga predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati izvještaj i izvrši izbor dr Žarka Božovića u zvanje redovnog profesora na Ekonomskom fakultetu u Podgorici za oblast Menadžment i marketing.

RECENTENT

Prof. dr Milivoje Radović, redovni profesor
Ekonomski fakultet, Univerzitet Crne Gore

IZVJEŠTAJ RECENTENTA

Izvještaj recezenta sastoji se od sljedećih dijelova:

1. OCJENA USLOVA
2. STEPEN OBRAZOVANJA
3. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD
4. PEDAGOŠKA DJELATNOST
5. STURČNA OSPOSOBLJENOST
6. VERIFIKACIJA BODOVANJA
7. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

1. OCJENA USLOVA

Na raspisani konkurs se prijavio samo jedan kandidat, prof. dr.sc Žarko Božović, vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu.

2. STEPEN OBRAZOVANJA

Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u redovnom postupku u školama u Podgorici. Nakon toga upisuje Ekonomski fakultet 1973/74. godine i isti završava 1977. godine. Dobitnik je studentskog priznanja Nagrade oslobođenja Podgorice „19. decembar“, kao najbolji student Ekonomskog fakulteta 1977. godine.

Postdiplomske studije završio je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, a doktorsku disertaciju pod nazivom „Kadrovi kao odlučujući činilac društvenoekonomskog razvoja Crne Gore“ prijavio je u Zagrebu, a kasnije odbranio na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Nakon završenih studija radni odnos je zasnovao na Institutu za društveno ekonomska istraživanja, gdje je proveo 20 godina svog radnog vijeka, radeći na projektima za potrebe preduzeća iz Crne Gore i regiona koji su se po pravilu odnosili na izradu investicionih programa i projekata, finansijske analize i ocjene investicijskih i drugih projekata.

Nakon prelaska u nastavu na Ekonomskom fakultetu u Podgorici biran je u zvanje docenta i vanrednog profesora za predmete: Menadžment ljudskih resursa, Demografska analiza, Ekonomija rada i socijalna politika. Pored predmeta na kojima je izabran izvodio je nastavu na Fakultetu političkih nauka iz predmeta Organizaciono ponašanje (Specijalističke studije).

U studijskoj 2018/19. godini bio je angažovan za izvođenje nastave iz predmeta Upravljanje ljudskim resursima u turizmu na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru (Osnovne studije). Kao nastavnik kontinuirano se bavio naučno istraživačkim radom, posebno na izradi i implementaciji sistema analitičke procjene i vrednovanja radnih mesta, od kojih se posebno ističu:

- Sistematizacija poslova i zadataka i njihovo vrednovanje u Luci Kotor (2004-2014),
- Ekonomsko finansijska analiza Inpek podgorica (2008),
- Segmentacija i procjena vrijednosti A.D. Elastik Podgorica (2006)
- Izrada i evaluacija brojnih investicionih projekata i biznis planova.

Ovlašćeni je ekspert za izradu investicionih programa i ovlašćeno lice za procjenu vrijednosti imovine preduzeća.

Rezultate svog naučno istraživačkog rada objavljivao je dugi niz godina u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima, a takođe saopštio i na brojnim naučnim konferencijama i simpozijumima u zemljama i inostranstvu.

Rezabran je u zvanje vanrednog profesora 26.06.2014. godine.

3. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD

Višedecenjski naučno istraživački rad dr. sc. Žarka Božovića usmjerjen je na proučavanje ljudskog kapitala, a posebno menadžmenta ljudskih resursa. Kompleksna pitanja vezana za edukaciju, planiranje, motivaciju, pribavljanje, razvoj i promociju ljudskih resursa predmet su njegovog fokusa. U žiži njegovog naučno istraživačkog rada jeste problematika zaposlenosti i zapošljavanja. Takođe, izučava problematiku stanovništva koristeće demografske metode i modele u proučavanju dinamike i strukture stanovništva, radnog potencijala i populacione politike. Pored publikovanja svojih radova u relevantnim časopisima aktivno sudjeluje i na domaćim i inostranim naučnim skupovima.

Radove kolege Božovića karakteriše konciznost, dosljednost, metodološka zasnovanost i interdisciplinarnost, što je rezultat bogatog naučno istraživačkog iskustva i potpune posvećenosti univerzitetском pozivu.

Prethodno rečeno je posebno israženo u radovima dr. sc. Žarka Božovića koji su objavljeni nakon zadnjeg rezbora od kojih izdvajamo:

Rad »Circularity of economic theories«, koji predstavlja uspješan stvaralački napor autora s namjerom da se ukaže na savremenu paradigmu u ekonomskoj teoriji. U fokusu autora su dvije najveće ekonomске krize u modernoj svjetskoj istoriji i uloga ekonomskih teorije u njihovom iniciranju odnosno prevazilaženju. Odabir ekonomskih kriza za naučno istraživanje u savremenim uslovima daje aktuelnost radu. U radu je dat kritički osvrt na modernu ekonomsku teoriju, koja predstavlja neodvojivi dio privrednog konteksta u kojem je nastala globalna ekonomска kriza. Na ubjedljiv i naučno utemeljen način je prikazan razvoj intervencionističke ekonomске teorije kao i njeni osnovni postulati nastali u periodu velike depresije iz 30-ih godina prošlog vijeka. U centru pažnje postavljena je pretpostavka o cirkularnosti ekonomskih teorija. Kritički osvrt na modernu istoriju ekonomskih teorije završava analizom njene efikasnosti u savremenoj krizi. Promjena ekonomskog politikar na ekshalacije globalne ekonomskog krize ukazuje na činjenicu da sukob između intervencionističke (kejnzijske) i neintervencionističke (liberalne) doktrine nije završen. Kriza je postala ozbiljan izazov za ekonomsku teoriju. U radu se daje višeslojna analiza aktuelne makroekonomskog debate koja bi trebalo da izrodi novi ekonomski model.

U radu pod nazivom »Improving the employee performance as a function of the quality of the tourism product of Montenegro« opredjeljujuća determinanta polazi od turizma kao prioritetnog sektora razvoja Crne Gore. Ovaj prioritet biće ostvaren kroz poboljšanje kvaliteta turističkog proizvoda, odnosno viši nivo konkurentnosti turizma kao djelatnosti. U radu se potencira neodvojiva povezanost kvaliteta turističkog proizvoda i angažovanja stručnih i visokostručnih kadrova. Insistiranje na ključnoj ulozi kadrova u turističkoj privredi proizilazi iz specifičnosti ove djelatnosti odnosno direktnog kontaktta između

proizvođača i potrošača, te stalne provjere kvaliteta, odnosno, znanja i sposobnosti angažovanog kadrova. Pored stručnih kadrova ne manju ulogu imaju upravljačko-rukovodeće ekipa sa aktuelnim znanjima iz menadžmenta i menadžmenta ljudskih resursa. Ovdje autor ističe okolnost da je znanje jedini činilac razvoja koji ne podleže „zakonu opadajućih prinosova“ što upućuje na potrebu smišljenog, brižljivog i stalnog inoviranja znanja odnosno podizanja kompetencija stručnih i visokostručnih kadrova. Potencijali turističke privrede, prirodnih uslovi, ljudski resursi, izgrađeni kapaciteti upućuju na neophodnost integralnog razvoja svih vidova turizma (ljetni, zimski, planinski, primorski, vjerski). Imajući u vidu oštru konkurenčiju na turističkom tržištu, neophodna je dobra organizacija turističke privrede, odnosno turističkih preduzeća kao nosilaca turističke aktivnosti uz saradnju sa državnim organima, turističkim organizacijama i jedinicama lokalne samouprave. Pored stalne brige za razvoj stručnih kadrova unapređenje njihove kreativnosti, znanja i sposobnosti, neposredno u struci treba razvijati i korporativnu kulturu i etiku u poslovanju svih zaposlenih, ne gubeći iz vida brigu za profesionalni razvoj, motivaciju, zdravlje i bezbjednost gostiju i zaposlenih u turizmu.

4. PEDAGOŠKA DJELATNOST

Pored naučno istraživačkog rada dr. sc. Žarko Božović ima bogato pedagoško iskustvo. Početkom svoje radne karijere bio je asistent na Ekonomskom fakultetu na predmetu Ekonomika preduzeća. Kao docent i varedni profesor uspješno izvodi nastavu na Ekonomskom fakultetu na osnovnim, specijalističkim i magistarskim studijama, kao i na studijskom programu menadžmenta u Bijelom Polju i Podgorici. Uspješnost predagoškog rada dolazi do punog izražaja kako na predavanjima tako i u neposrednoj saradnji sa studentima, što rezultira i brojnim diplomskim, specijalističkim i magistarskim radovima koji su rađeni i odbranjeni pod njegovim mentorstvom.

Elokvenost, komunikativnost, posvećenost nauci i nastavi dolazi do punog izražaja i u okviru međunarodne saradnje Ekonomskog fakulteta iz Podgorice i ostalih univerziteta u okruženju gdje kolega Božović ima zapaženi angažman. Stoga, važno je naglasiti da je kolega Božović bio i gostujući profesor na Ekonomskom fakultetu u Ljubljani, Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji, Fakultetu za turizam i ugostiteljstvo u Ohridu i Biznis akademisiji Smilevski u Bitolju.

5. STURČNA OSPOSOBLJENOST

Naučno istraživački rad i nastavno iskustvo dr. sc. Žarko Božović dopunjava i stručnim angažovanjem. Aktivno učestvuje u izradi brojnih projekata, pojedinačno i timski bilo kao saradnik i/ili rukovodilac projekta. U stručnim radovima bavi se problematikom tržišta rada, ljudskih resursa, zaposlenosti i zapošljavanja a posebno analizom poslova i zadataka i vrednovanja ljudskog rada u preduzećima. Ovlašćeni je ekspert za izradu i evaluaciju organizacionih projekata, ovlašćeni ekspert za procjenu vrijednosti imovine preduzeća i predavač u Institutu računovoda i revizora Crne Gore za dobijanje zvanja ovlašćeni računovođa. Zapažena je stvaralačka akvitnost u stručnim udruženjima kao što su savez ekonomista, odbor akademije nauka za ekonomskе odnose i sl.

6. VERIFIKACIJA BODOVANJA

Zbirni pregled ukupnog broja referenci po oblastima djelatnosti i bodova prikazuje se u sledećoj tablici.

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	7	29	16	62,7
3. PEDAGOŠKI RAD	164	345	180	457,2
4. STRUČNI RAD	1	31	1	43
UKUPNO	172	401	197	562,9

7. MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

S obzirom na izneseno, a imajući u vidu sve naprijed navedeno u cijelovitom Izješću, mišljenja sam da kandidat prof. dr. sc. Žarko

Božović na osnovu ocjene naučnih, stručnih i pedagoških kriterija ispunjava formalne i suštinske uslove shodno Zakonu o visokom obrazovanju Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsku zvanju Univerziteta Crne Gore, za izbor u zvanje redovnog profesora. Stoga

P R E D L A Ž E M

Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati izvještaj i utvrdi da prof. dr. sc. Žarko Božović na osnovu ocjene naučnih, stručnih i pedagoških kvaliteta ispunjava formalne i suštinske uslove za izbor u zvanje redovnog profesora na Ekonomskom fakultetu u Podgorici za oblast Menadžment i marketing.

Opatija, 31. 01. 2020. godine.

RECENZENT
prof. emerit. dr. sc. Vidoje Vujić
Sveučilište u Rijeci –
Fakultet za menadžment
u turizmu i ugostiteljstvu Opatija

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore br. 03-503/3-1, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Menadžment i marketing na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Na konkurs se prijavio jedan kandidat – dr Žarko Božović, vanredni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Kandidat Žarko Božović je završio Ekonomski fakultet u Podgorici. Kao najbolji student Ekonomskog fakulteta u 1977. godini, dobitnik je Nagrade oslobođenja Podgorice "19. Decembar". Po završetku studija, Žarko Božović je zasnovao radni odnos marta 1978. god. na Institutu za društveno-ekonomska istraživanja u Podgorici, kao stručni saradnik za oblast upravljanja ljudskim resursima. Na Institutu je bio angažovan na projektima rađenim za potrebe privrede Crne Gore i šire, koji su se dominantno odnosili na izradu investicionih programa, finansijskih analiza, te ocjenu projekata. Na Ekonomskom fakultetu u Beogradu upisao je postdiplomske studije, smjer Poslovna ekonomija, organizacija i kadrovi. Magistarski rad "Uticaj kadrova na razvoj makroekonomskog okruženja" uspješno je odbranio 1984. godine. Po programu UN "Stanovništvo i razvoj" obavio je polugodišnju specijalizaciju na Moskovskom državnom univerzitetu Lomonosov 1985. godine. Na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu prijavio je doktorsku disertaciju "Kadrovi kao činilac društveno-ekonomskog razvoja Crne Gore". Zbog poznatih dešavanja, a po preporuci mentora rada prof. dr Jova Brekića, dalji postupak je nastavljen na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, na kome je kandidat Božović doktorirao 1992. god. sa navedenom temom.

Kolega Božović je u zvanje asistenta biran 1985. god., u zvanje naučnog saradnika 1993. god., u zvanje docenta izabran je 2000. god., a u zvanje vanrednog profesora 2006. god. Reizabran je u zvanje vanrednog profesora 26. 06. 2014. godine.

Na osnovu naprijed navedenog, konstatujem da prof. dr Žarko Božović u pogledu stepena obrazovanja ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje redovnog profesora, propisane Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademsku zvanju.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

(Rezime recenzenta o naučnoistraživačkom radu kandidata na osnovu priloženih referenci sa izborom tri naučnoistraživačka rada za koja recenzent smatra da predstavljaju najznačajniji doprinos kandidata u izvještajnom periodu, saglasno Uslovima za izbor)

Naučnoistraživačku aktivnost prof. dr Žarka Božovića čine radovi objavljeni u domaćim i međunarodnim časopisima, te radovi prezentovani na međunarodnim naučnim konferencijama. Njegov naučnoistraživački rad karakteriše aktuelnost i metodološka zasnovanost, kao rezultat bogatog naučnoistraživačkog iskustva. Od priloženih radova, izdvajam dva rada, uz kraći osvrt na naučni doprinos istih.

U radu "Circularity of economic theories", publikovanom u časopisu Informatologija (Vol. 49 No. 1-2, 2016, pp. 9-21.), autori analiziraju razvoj ekonomske teorije u kriznom razdoblju, naglašavajući veliku depresiju i globalnu ekonomsku krizu. Cilj rada je jasno postavljen i odnosi se na testiranje pretpostavke o cirkularnosti ekonomskih teorija analizom globalnih kriza, koje prati transformacija cjelokupnog ekonomskog okruženja. U drugom dijelu rada su prezentovani i objašnjeni trendovi razvoja ekonomske teorije između dva krizna razdoblja, kao i teorijski kontekst u kojem je započela globalna ekonomska kriza. Autori u radu ukazuju na ključnu okolnost da, u razdobljima globalnih ekonomskih kolebanja i poremećaja, vodeći teorijski okvir ekonomske politike postaje upitan, što nameće promjene u ekonomskoj paradigmi.

Rad naslova "Improving the employer performance as a function of the quality of the tourism product of Montenegro", pripremljen je za Drugu međunarodnu naučnu konferenciju pod nazivom Tourism in function of development of the Republic of Serbia, Vrnjačka Banja, 2017. god. i isti je publikovan u Thematic Proceedings II, pp. 38-53. U radu je stavljen akcenat na globalizaciji turističke industrije, kao ključnoj osobnosti razvoja turizma u posljednjih 20 godina, zbog čega je profesionalno i kreativno osoblje presudan faktor u stvaranju visokokvalitetnih i konkurentnih turističkih proizvoda. Ovaj proces uslovljava složenje zahtjeve u pogledu znanja, sposobnosti i mobilnosti stručnih kadrova, te visok stepen fluktuacije od nerazvijenih ka razvijenijim zemljama i turističkim destinacijama. S tim u vezi, osnovni cilj istraživanja u radu je istraživanje uloge i značaja ljudskog faktora u poboljšanju kvalitet turističkih proizvoda u Crnoj Gori. Autori posebno ističu činjenicu da je znanje jedini razvojni faktor koji nije podložan zakonu opadajućih prinosa, što ukazuje na potrebu za dobrim, pažljivim i dosljednim inovacijama znanja i intenziviranim poboljšanjima kompetencija ljudskih resursa u oblasti turizma.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

(Rezime rezultata pedagoškog rada, sa naglašenim rezultatima iz zvaničnih studentskih anketa, ocjene pristupnog predavanja, ocjene inauguracionog predavanja)

Prof. Božović je tokom svoje višegodišnje nastavne aktivnosti stekao visok nivo pedagoškog iskustva u radu sa studentima. Kao vanredni profesor Ekonomskog fakulteta u Podgorici, izvodi nastavu na predmetima *Menadžment ljudskih resursa, Demografska analiza, Ekonomija rada i socijalna politika*. Istovremeno, izvodi nastavu na Fakultetu političkih nauka na specijalističkim studijama na predmetu *Organizaciono ponašanje*, a u studijskoj 2018/19. godini angažovan je za izvođenje nastave na osnovnim studijama iz predmeta *Upravljanje ljudskim resursima u turizmu* na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru. Želim da istaknem da kolega Božović veoma odgovorno, savjesno i sa puno posvećenosti pristupa svojim nastavnim obavezama. Prepoznatljiva komunikativnost i elokvencija nesumnjivi su kvaliteti njegovog dosadašnjeg rada i saradnje sa studentima.

Značajno je istaći da je prof. Božović bio mentor velikog broja završnih radova na akademskim studijama i studijama menadžmenta, kao i mentor specijalističkih i magistarskih radova na postdiplomskim studijama. Radovi dominantno predstavljaju uspješnu sinergiju teorijskih znanja i praktičnih analiza na teme iz oblasti menadžmenta ljudskim resursima.

Takođe, prof. Božović je u prethodnom periodu bio aktivan i na planu međunarodne saradnje, kao gostujući profesor na Biznis Akademiji Smilevski u Bitolju (2016. godine), na Ekonomskom fakultetu u Ljubljani (2009. godine), Fakultetu za turizam i ugostiteljstvo u Ohridu (2008. godine), te Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji (2007. godine).

U procesu nastave kolega Božović koristi raznovrsnu domaću literaturu i referentne inostrane udžbenike.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Prof. Božović se u periodu izbora u zvanje stručnog saradnika, asistenta, naučnog saradnika, docenta i vanrednog profesora uspješno bavio i stručnim radom. Svoje stručne kompetencije potvrdio je kroz učešće u izradi velikog broja investicionih programa, procjena vrijednosti imovine, angažovanjem na projektima implementacije određenih aspekata menadžmenta ljudskih resursa za organe lokalne samouprave, itd. Posebno bih istakla angažman prof. Božovića u vođenju i implementaciji sistema analitičke procjene i vrednovanja radnih mesta – Sistematisacija poslova i zadataka i njihovo vrednovanje u

Luci Kotor, 2004-2014. Ovlašćeni je ekspert za izradu investicionih programa i ovlašćeno lice za procjenu vrijednosti imovine preduzeća.

Bio je recenzent knjige, autora prof. dr Rajka Novičevića, "Menadžment ljudskim resursima", 2016.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	6	7	13	15,7	16	31,7
3. PEDAGOŠKI RAD	152	164	316	260	180	440
4. STRUČNI RAD	7	1	8	21	1	22
UKUPNO	165	172	337	296,7	197	493,7

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

(Jasan zaključak o ispunjenosti uslova za izbor u odgovarajuće zvanje i mišljenje, saglasno Uslovima za izbor u zvanje)

Na osnovu analize podnijete prijave na konkurs i dostavljene dokumentacije, smatram da kandidat prof. dr Žarko Božović posjeduje odgovarajuće naučne, pedagoške i stručne kvalitete i ispunjava uslove propisane aktima Univerziteta Crne Gore za izbor u akademsko zvanje redovnog profesora. S tim u vezi, a na osnovu prethodno iznijetih konstatacija, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da prof. dr Žarko Božovića **izabere u zvanje redovnog profesora** za oblast Menadžment i marketing na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENTZENT
Dr Jasmina Ćetković, redovni profesor
Ekonomskog fakulteta
Univerziteta Crne Gore

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Socijalni rad** (1- Teorija socijalnog rada, 2- Socijalni rad s pojedincem, 3- Grupni socijalni rad, 4-Socijalni rad u zajednici, 5-Socijalna psihologija.), na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, 28.08.2019. godine i u listu Dnevne novine, izdanje za 28.08.2019. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR MEHMED ĐECEVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođen sam u Podgorici, Crna Gora, 11.02.1983. godine. U rodnom mjestu sam pohađao osnovnu i srednju školu (Gimnazija Slobodan Škerović, društveno – jezički smjer), dok sam osnovne četvorogodišnje studije završio na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Nakon sticanja diplome (psiholog), upisao sam (2007. godine) **magistarski studij Socijalne politike i socijalnog rada**, na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore i isti sam završio 2010. godine, odbranivši magistarsku tezu na temu "Motivi spoljnji migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore". Doktorski rad, na temu "Socio – ekonomski status i porodični odnosi kao faktori nastanka duševnih poremećaja u Crnoj Gori" odbranio sam 20. 10. 2017. godine, stičući tako titulu **doktora nauka, odnosno PhD** za oblast **socijalna politika i socijalni rad**.

Moje akademsko interesovanje su "pomažuće profesije" a u prvom redu socijalni rad koji, posredstvom više predmeta, predajem studentima Socijalne politike i Socijalnog rada na Fakultetu političkih nauka UCG.

Paralelno sa pohađanjem doktorskih studija, od 2010. godine sam bio na obuci iz psihoterapije gestalt usmjerena, te sam završni ispit iz ove oblasti položio 2016. godine, stičući titulu psihoterapeuta. Osim toga, završio sam dvije godine edukacije u

okviru psihoterapije i savjetovanja po teoriji i metodologiji transakcione analize.

Prvo **radno iskustvo** sam stekao na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore i to 2007. godine, kada sam bio honorarno angažovan saradnik. **Pripravnički staž** sam započeo 2008. godine na Psihijatrijskoj klinici Kliničko – bolničkog centra Crne Gore. Od početka akademske 2008/2009. godine radim kao **saradnik u nastavi** na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore, Departman za socijalnu politiku i socijalni rad.

Obrazovanje

2017 Odbranio doktorsku tezu na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore

2010 Odbranio magistarski rad na Fakultetu političkih nauka u Podgorici. Studijski program za socijalni rad i socijalnu politiku

2001 - 2006 Filozofski fakultet, Univerzitet u Sarajevu, Odsjek za psihologiju

1997 - 2001 Gimnazija "Slobodan Škerović" - Podgorica

Stručno usavršavanje

Nakon šest godina edukacije iz oblasti psihoterapije po geštalt teoriji i metodologiji, stekao zvanje psihoterapeuta. Edukaciju (2010 – 2016. godine) organizovao: Gestalt Psychotherapy Institute Malta

Edukacija iz oblasti porodične sistemske psihoterapije (maj 2013. godine; februar 2015. godine) – tema: izrada genograma; višednevne radionice

Edukacija iz oblasti savjetovanja i psihoterapije po teoriji transakcione analize (od 2011. godine do 2014. godine) završio dvije godine

Trosedmični boravak u Beču ispred Fakulteta političkih nauka, a u sklopu projekta/stipendije Civil Society Development in Montenegro, relizovane tokom 2009. godine

School of Psychotherapy of Psychoses, u organizaciji Croatian Medical Association, Inter – University Center, Dubrovnik, 14 – 17. maj 2008. godine

Seminar „Training of Trainers for University teachers“ - Univerzitet u Nišu; 17 – 19. jun 2014. godine, Niš, Srbija (u sklopu Tempus programa)

Predavanja u inostranstvu i na stručnim seminarima

Predavanje na Straniak akademiji, posvećenoj razvoju ljudskih prava, 2014, 2015 i 2016.godine

Predavanje na konferenciji tematski posvećenoj temi rasrostrjenosti nasilja nad stariim licima u Crnoj Gori: prezentovanje rezultata istraživanja koje je izvršeno u sklopu ovog projekta.

Jednosedmični boravak i održano predavanje na Univerzitetu „1 Decembrie 1918“ u Alba Iuliji u Rumuniji; boravak tokom ljeta 2017. godine, preko programa „Erasmus +“

Projekti i istraživanja

Jedan od mentora na projektu „Servisno učenje“ čiji se cilj realizuje kroz rad sa zajednicama; trajanje projekta: decembar 2017 – avgust 2018.godine

Član tima koji radi na projektu „Ljudska prava u srcu visokog obrazovanja“ (projekat organizovan u sklopu Tempus programa)

Član tima koji je pripremio metodologiju istraživanja za projekat P2P: Challenging Extremism, 2015. godine

Član tima koji je pripremio mjerne instrumente i vršio istraživanje na temu nasilja nad starijim licima u Crnoj Gori, odnosno prezentovao rezultate istraživanja na stručnim konferencijama. Istraživanje sprovedeno 2014. godine, sa Centrom za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore i Caritasom Barske nadbiskupije

Član tima koji je učestvovao u projektu „Istraživanje sistema djeće njegе u Crnoj Gori“ (2010. godina)

Radno iskustvo

2008 Psiholog- pripravnik na Psihijatrijskoj klinici Kliničkog centra u Podgorici

Saradnik u nastavi na Fakultetu političkih nauka u Podgorici (od školske 2008/2009. godine)

2007/2008 Honorarno angažovan na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, kao saradnik u nastavi

2007 Volontirao u NVO "Sigurna ženska kuća" u Podgorici

Jezici

Engleski - Aktivno znanje

Italijanski - Osnovno znanje

Ostalo

Iskustvo u radu s klijentima, oblast: psihoterapija i savjetovanje; psihosocijalna podrška

Dobro poznavanje rada na računaru; iskustvo u kvalitativnoj i kvantitativnoj obradi podataka u oblasti političkih nauka, kao i u psihološkim istraživanjima

Objavljeni radovi (monografije, zbornici i časopisi)

- *Motivi spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore*; Udruženje za političke nauke Srbije, Čigoja štampa; Beograd, 2011. **Monografija**; ISBN 978 – 86 – 7558 – 816 – 0

- *Pristupačnost univerzitetske infrastrukture studentima s fizičkim invaliditetom u Crnoj Gori*; Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2011. godine. **Učešće na konferenciji** u Tuzli sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISSN 1986 – 9886; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Neki razlozi za uvođenje struke socijalnog rada u škole u Crnoj Gori*; Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2014. godine. **Učešće na konferenciji** u Igalu sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISSN 1986 – 9886; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Integracija osoba sa smetnjama i teškoćama u razvoju u obrazovni sistem u Crnoj Gori*; Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, 2014. godine. **Učešće na konferenciji** u Beogradu sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISBN 978 – 86 – 6203 – 061 – 0; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Integracija osoba sa smetnjama i teškoćama u razvoju u obrazovni sistem u Crnoj Gori*; Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, 2014. godine. **Učešće na konferenciji** u Beogradu sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISBN 978 – 86 – 6203 – 061 – 0; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Promjene u specijalnim ustanovama na nivou osnovnog obrazovanja u Crnoj Gori – u svjetlu inkvizicije* – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, 2015. godine. **Učešće na konferenciji** u Beogradu sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISBN 978 – 86 – 6203 – 069 – 6; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Zastupljenost metodskih pristupa socijalnog rada u ustanovama socijalne zaštite u Crnoj Gori*; Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih i Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2015. godine. **Učešće na konferenciji** u Ohridu sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISSN 1986 – 9886; koautorstvo sa prof. Ćedom Veljićem

- *Pregled socio – terapijske prakse u psihijatrijskim ustanovama u Crnoj Gori*; Fakultet za medije i komunikacije, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2016. godine. **Učešće na konferenciji** u Vrnjačkoj Banji sa navedenim radom, **rad objavljen u zborniku**, ISBN 978 – 86 – 87107 – 52 – 6; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem i dr Uglješom Jankovićem

- *Nasilje nad djecom u Podgorici*; **rad objavljen u časopisu Socijalna politika i socijalni rad** – časopis za teoriju i praksu br.1; Društvo socijalnih radnika Republike Srbije, Beograd, 2012. Godine; koautorstvo sa prof. dr Ćedom Veljićem

- *Izazovi izgradnje građanskog identiteta u Crnoj Gori: postreferendumsko podjele i sporovi političkih partija*; **rad objavljen u časopisu Migracijske i etničke teme**; broj 1; Institut za migracije i narodnosti – Zagreb; travanj 2015. godine, ISSN 1333 – 2546; koautorstvo sa dr Danijelom Vuković – Čalasan

- *The Social Paradigm in Psychiatry as a Link Between Social Work and Psychiatry in Theory and Practice*, **rad objavljen u časopisu Ljetopis socijalnog rada**; broj 3; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar socijalnog rada; Zagreb, 2015. godine; UDK: 364.4(058); ISSN 1846 – 5412.; koautorstvo sa dr Uglješom Jankovićem i prof. dr Anom Čekerevac

- *Re – designation of Ethnic Muslims as Bosniaks in Montenegro – Locas Specificities and Dynamics of this Process*, **rad objavljen u časopisu East European Politics and Societies**; Broj 1. Volume 31, 2017. godine, SAGE publications, eISSN 15338371; ISSN 08883254; UDK: 10.1177/0888325416678042; koautorstvo sa prof. dr Sašom Kneževićem i dr Danijelom Vuković – Čalasan

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

I. Vrste i kvantitativno ocjenjivanje naučno – istraživačkih rezultata

Kategorija	Naziv grupe rezultata	Oznaka	Vrsta rezultata	Broj poena
M 3	Monografija nacionalnog značaja	M 3.1.	Monografija nacionalnog značaja <ul style="list-style-type: none"> • Dečević, M. (2011). <i>Motivi spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore</i>, Udruženje za političke nauke Srbije, Beograd; ISBN 978 – 86 – 7558 – 816 – 0 	4
Q2	Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)	Q 2.1	Rad u eminentnom međunarodnom časopisu <ul style="list-style-type: none"> • Dečević M, Vuković – Čalasan D, Knežević S. (2017). „Re – designation of Ethnic Muslims as Bosniaks in Montenegro: local Specificities and Dynamics of the Process“ u: <i>East European Politics and Societies</i>, str. 137 – 157, vol. 31, No 1; ISSN: 0888 - 3254 	12
Q4	Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama,)	Q 4.1	Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama) <ul style="list-style-type: none"> • Dečević M, Janković U, Čekerevac A (2015). „The Social Paradigm in Psychiatry as a Link Between Social Work and Psychiatry in Theory and Practice“ u: <i>Ljetopis socijalnog rada</i>, str. 371 – 392, god. 22, broj 3; ISSN: 1846 – 5412, UDK: 364.4 (058) 	6
Q5	Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama	Q 5.1	Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama <ul style="list-style-type: none"> • Vuković – Čalasan D, Dečević M. (2015). “Izazovi izgradnje građanskog identiteta u Crnoj Gori: postreferendumsko podjele i sporovi političkih partija“ u: <i>Etničke i migracijske teme</i>, str: 7 – 35, god.31, broj 1; UDK: 314:323.1; ISSN: 1333 – 2546; E – ISSN: 1848 – 9184 	4

K 2	Radovi na naučnim skupovima, i učešće na konkursima i izložbama	K 2.1.	Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)	
			<ul style="list-style-type: none"> • Veljić Č, Đečević M; (2011). „Pristupačnost univerzitetske infrastrukture studentima sa fizičkim invaliditetom u Crnoj Gori”, <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih 2011</i>, ur. Medina Vantić – Tanjić, Tuzla: Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, 381 – 390; ISSN: 1986 – 9886 • Veljić Č, Đečević M; (2014). „Integracija osoba sa smetnjama i teškoćama u razvoju u obrazovni sistem u Crnoj Gori“, <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i>; ur. Mile Vuković, 367 – 373, Beograd: Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN: 978-86-6203-061-0 • Veljić Č, Đečević M; (2014). „Neki razlozi za uvođenje struke socijalnog rada u škole u Crnoj Gori“, <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i>; ur. Milena Nikolić, 174 – 183, Tuzla, Udruženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, ISSN: 1986 - 9886 • Veljić Č, Đečević M; (2015). „Promjene u specijalnim ustanovama na nivou osnovnog obrazovanja u Crnoj Gori – u svjetlu inkluzije“, <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i>; ur. Mile Vuković, 143 – 148, Beograd: Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ISBN 978-86-6203-069-6 • Veljić Č, Đečević M; (2015). „Zastupljenost metodskih kompleksa socijalnog rada u ustanovama socijalne zaštite u Crnoj Gori“, <i>Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i>, ur. Kaljača Svetlana, Milena Nikolić; 673 – 683, Tuzla: Udrženje za podršku i kreativni razvoj djece i mladih, ISSN: 1986 - 9886 • Đečević M, Janković U, Veljić Č; (2016). „Pregled sociotherapijske prake u psihiatrijskim ustanovama u Crnoj Gori“, <i>Socijalni rad – izazovi i dileme</i>, ur. Aleksandra Milićević – Kalašić, Vera Despotović, Vladimir Ilić; 137 – 151, Beograd: Fakultet za medije i komunikacije – Univerzitet Singidunum, COBISS.SR – ID: 226120204; ISBN: 978 – 86 – 87107 – 52 – 6 	2 2 2 2 2 2 2
I 9	Učešće u nacionalnom naučnom projektu	I 9	<ul style="list-style-type: none"> • Mentorski rad sa grupom studenata Socijalnog rada, na višemjesečnom projektu “Servisno učenje.” Radi se o projektu koji je imao za cilj poboljšanje uslova života pojedinih socijalno ranjivih zajednica (potvrda o učeštu na projektu je dostavljena u dokumentaciji) 	2
P 6	Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas	P 6	<ul style="list-style-type: none"> • Autor priručnika za servisno učenje, koji je publikovan po završetku projekta iz servisnog učenja (kopija priručnika je dostavljena u dokumentaciji) 	1
R 11	Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)	R 11	<ul style="list-style-type: none"> • Januar 2019: recenzija za časopis <i>East European Politics and Societies</i> (časopis sortiran u Q2 kategoriji na SSCI listi), (potvrda recenzije priložena u dokumentaciji) 	2

Ukupan broj bodova: 43

III. Vrste i kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti

P5	Kvalitet nastave	P5	Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave	5
-----------	-------------------------	-----------	---	----------

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I – OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs Univerziteta Crne Gore objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 28. 08. 2019. godine za izbor u akademsko zvanje za naučnu oblast Socijalni rad (grupa predmeta: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija) prijavio se kandidat dr sc. Mehmed Đečević.

Dr sc. Mehmed Đečević je rođen 11. februara 1983. godine u Podgorici. Osnovnu školu i Gimnaziju je završio u Podgorici, a Filozofski fakultet – Odsjek za psihologiju – je završio u Sarajevu, diplomirajući 2006. godine. Akademski naziv magistra političkih nauka, dr Đečević je stekao 2010. godine, na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, održavši tezu na temu motiva spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore. Doktorsku tezu, pod naslovom „Socijalno – ekonomski status i porodična atmosfera kao faktori nastanka duševnih poremećaja u Crnoj Gori“ kandidat je održao 2017. godine, stekavši zvanje doktora nauka iz naučne oblasti Socijalnog rada.

Može se konstatovati da, u pogledu, stepena obrazovanja, dr sc. Mehmed Đečević ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNO – ISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Naučni radovi dr sc. Mehmeda Đečevića tiču se „pomažućih profesija“ i pokrivaju opseg od interesovanja za pojedine aktuelne trendove u ovoj grupi profesija, do razmatranja epistemoloških pitanja relevantnih za pomažuće stuke. Pojedini radovi dr Đečevića su objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama (A&HCI, SSCI, SCOPUS), kao i časopisima koji imaju redovnu međunarodnu distribuciju. U ovoj recenziji ćemo se osvrnuti na neke od radova dr Đečevića.

U radu pod naslovom „Integracija osoba sa smetnjama i teškoćama u razvoju u obrazovni sistem u Crnoj Gori“ (*Specijalna edukacija i rehabilitacija danas*, str.367 – 373; ISBN: 978-86-6203-061-0) dr Đečević analizira trend koji ukazuje na porast broja djece sa posebnim obrazovnim potrebama koja se uključuju u redovno obrazovanje u crnogorskim školama. Konstataje se da se linija ovog trenda kreće uzlaznom putanjom, još otkako se, u crnogorskim školama, počela primjenjivati inkluzija kao model obrazovanja, odnosno od školske 2001/2002. godine. Kandidat ukazuje na sve prednosti inkluzivnog obrazovanja u Crnoj Gori, uključujući i demistifikaciju „tamne brojke“ djece sa posebnim obrazovnim potrebama, koja je bila naročito velika u godinama prije implementacije inkluzije. Dr Đečević, takođe, ukazuje i na probleme koji prate primjenu inkluzivnog modela obrazovanja u Crnoj Gori, kao što je fakat da samo manji broj djece sa posebnim obrazovnim potrebama, koja završe osnovnu školu, nastavlja da pohađa i srednjoškolsko obrazovanje, što svakako predstavlja problem svoje vrste, kada je u pitanju kompletiranje inkluzije kao jednog totalnog modela nastave u Crnoj Gori.

U radu pod naslovom „Promjene u specijalnim ustanovama na nivou osnovnog obrazovanja u Crnoj Gori – u svjetlu inkluzije“ (*Specijalna edukacija i rehabilitacija danas*, str: 143 – 148, ISBN 978-86-6203-069-6) kandidat nastavlja da se bavi inkluzijom u crnogorskim školama, te se ovaj rad može čitati i kao dopuna upravo prikazane studije. U ovom radu, autor dovodi u vezu inkluziju, kao noviji trend u crnogorskob obrazovanju, sa brojem djece koja pohađaju specijalne škole, na nivou osnovnoškolskog obrazovanja. Konstataje se uzročno – posljedična veza između otpočinjanja inkluzije, s jedne strane, i opadanja broja djece koja, u Crnoj Gori, stiču osnovno obrazovanje u specijalnim ustanovama, sa druge strane. Autor ukazuje i na intervjuima dobijene podatke, koji sugerisu da je, među djeecom koja i dalje stiču osnovno obrazovanje u specijalnim školama, autizam postao „goruća tema“ i glavni problem. Istimče se da su, od početka inkvizije, resursni centri bitno rasterećeni što se tiče broja djece koji u njima stiču obrazovanje ali i da postoji imperativ da se nastavi sa kvalitetnim opremanjem centara, kao i da daljim povezivanjem sa srodnim ustanovama u regionu. Takođe se ukazuje na činjenicu da je, nakon što je otpočeto sa inkluzijom, bitno promijenjena struktura djece koja pohađaju specijalne škole: sva djeca sa „lakšim“ smetnjama su,

naime, preusmjerena u redovne osnovne škole, dok su u specijalnim školama ostala gotovo isključivo djeca sa težom omotenošću. U tom kontekstu, sugerise autor, treba posmatrati i spomenuti autizam, kao goruću temu specijalne edukacije. Ostaje i potreba da se kadar kontinuirano edukuje što bi, prema mišljenju učesnika u ovom istraživanju, trebalo prepoznati i na nivou stručnih komora.

U radu „Neki razlozi za uvođenje stuke socijalnog rada u škole u Crnoj Gori“ (*Unapređenje kvalitete života djece i mladih*; str:174 – 183, ISSN: 1986 - 9886) autor prezentuje razloge koji uvođenje profesije socijalnog rada u crnogorske škole čine potrebnim. Socijalni rad je relativno nova pomažuća profesija, koja je, u nekim zemljama u okruženju, već našla svoje mjesto i u obrazovnom sistemu, a autor u ovom radu elaborira zašto bi slično trebalo biti urađeno i u Crnoj Gori. Dijapazon radnih zadataka i obaveza koje bi pokrivaoc socijalni radnik, za sada je, u crnogorskim školama, povjeren klasičnoj pedagoško – psihološkom službi. Autor izvodi zaključke da bi, s obzirom na svršene nastavne kurikulume i stručnu sposobljenost socijalnih radnika, mnoge od aktivnosti koje trenutno pokrivaju psiholozi i pedagozi, trebalo da kompetentno preuzme socijalni radnik angažovan u školi. Neke od takvih aktivnosti su: saradnja škole i porodice, planiranje vannastavne aktivnosti učenika, te organizovanje savjetodavnog rada za učenike koji žive u nepovoljnim socijalnim i materijalnim uslovima. U ovom radu, autor dosljedno razvija ideju o, ne samo potrebi, nego i neophodnosti uvođenja profesije socijalnog rada u crnogorske škole, osvrćući se posebno na socijalne probleme prisutne u porodicama velikog broja učenika, a koji su povezani sa tranzicionim turbulencijama crnogorskog društva.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoške sposobnosti dr Đečevića su demonstrirane tokom kandidatovog radnog angažmana na Univerzitetu Crne Gore, odnosno na Fakultetu političkih nauka. Na ovoj univerzitetkoj jedinici, autor je kompetetno vodio vježbe i participirao u nastavi na nizu predmeta iz oblasti socijalnog rada i socijalne politike ali i na predmetima koji se izučavaju na drugim smjerovima, kao što su predmeti: Sociologija, Politička sociologija i Politička psihologija. Kandidat je, u nastavi, prvo participirao kao saradnik i to u periodu od 2008. do 2017.godine, da bi tokom posljednje dvije godine kandidat doprinosio nastavi kao predavač pod mentorstvom. Najviše ocjene, koje je kandidat dobijao od studenata, svjedoče o predanom radu kandidata, o njegovoj pedagoškoj sposobljenosti i kapacitetima da ne samo prenesu znanje, nego i da stvoru povoljni klimu za nastavni proces. Kandidat je pokazao i veliku umješnost u selekciji bibliografskih jedinica primjenjenih za nastavu, birajući kvalitetne i nove publikacije ali i vodeći računa da studente ne optereti redundantnim knjigama i tekstovima. Na temelju rečenog, proizlazi da je dr Đečević kvalifikovan i spreman da preuzme nastavne obaveze na grupi predmeta za koje se bira akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	BROJ RADOVA	BROJ BODOVA
NAUČNO – ISTRAŽIVAČKI RAD	–	13
PEDAGOŠKI RAD		5
UKUPNO		48

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu kompletogn uvida u biografiju i bibliografiju kandidata, može se zaključiti da dr Đečević ispunjava sve uslove propisane Mjerilima za izbor u zvanje na Univerzitetu Crne Gore. Stoga predlažem Vijeću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr sc. Mehmeda Đečevića izaberu u akademsko zvanje za područje: Socijalni rad, na Departmanu za socijalnu politiku i socijalni rad, na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Grupa predmeta na koje predlažem kandidatov izbor je: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija.

RECENZENT
Prof. dr Mirko Peković

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I – OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs Univerziteta Crne Gore koji je objavljen u dnevnom listu „Dnevne novine“ od 28. 08. 2019. godine za izbor u akademsko zvanje za naučnu oblast *Socijalni rad* (grupa predmeta: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija), prijavio se kandidat dr sc. Mehmed Đečević.

Dr sc. Mehmed Đečević rođen je 11. 02. 1983. godine u Podgorici. Osnovnu školu i Gimnaziju „Slobodan Škerović“ završio je u Podgorici, a Filozofski fakultet – Odsjek za psihologiju u Sarajevu 2006. godine. Akademski naziv magistra političkih nauka, stekao je 2010. godine na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, odbranivši tezu pod naslovom „Motivi spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore“. Doktorsku tezu pod naslovom „Socio-ekonomski status i porodični odnosi kao faktori nastanka duševnih poremećaja u Crnoj Gori“ odbranio je 2017. godine, čime je stekao zvanje doktora nauka iz naučne oblasti Socijalne politike i socijalnog rada.

U pogledu stepena obrazovanja, dr sc. Mehmed Đečević ispunjava sve uslove propisane *Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsku i naučna zvanja*.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

U naučnim radovima dr sc. Mehmeda Đečevića obrađeni su sadržaji koji su relevantni za socijalnu politiku i socijalni rad, i to iz ugla socijalne psihologije. Radovi dr sc. Mehmeda Đečevića su objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama (A&HCI, SSCI, SCOPUS), kao i onima sa redovnom međunarodnom distribucijom. U ovoj recenziji biće ukazano na tri rada dr sc. Đečevića, i to:

1) Đečević, M. (2011). *Motivi spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore*. Beograd: Udruženje za političke nauke Srbije; ISBN 978 – 86 – 7558 – 816 – 0.

2) Vuković – Čalasan, D., Đečević, M. (2015). Izazovi izgradnje građanskog identiteta u Crnoj Gori: postreferendumsko podjele i sporovi političkih partija. *Etničke i migracijske teme*, 31(1): 7–35; ISSN: 1333 – 2546; E – ISSN: 1848 – 9184.

3) Đečević, M., Vuković – Čalasan, D., Knežević, S. (2017). Re-designation of Ethnic Muslims as Bosniaks in Montenegro: Local Specificities and Dynamics of this Process. *East European Politics and Societies*, 31(1): 137 – 157; ISSN: 0888 – 3254.

Monografija pod naslovom „Motivi spoljnih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore“, koju je objavilo Udruženje za političke nauke Srbije iz Beograda 2011. godine predstavlja rezultate istraživanja stavova studenata završne godine Univerziteta Crne Gore, koje je dr Đečević sproveo u svrhu ukazivanja na motive iseljavanja crnogorskog stanovništva. Monografiju sačinjava 108 strana teksta, grupisanog u teorijski i empirijski deo istraživanja. U prvom, teorijskom delu, kandidat je naučno utemeljeno obradio sve pojmove od značaja za istraživanje. Tako poglavje pod naslovom „Migracije – pojam i tokovi“ sačinjava kontekst njegovog izuvačanja, s obzirom da je u njemu ukazano na definicije osnovnih pojmovi, proučavanje migracija, tokove međunarodnih migracija, a te odliv mozgova i praktvne aspekte zaštite radnika migranata. „Motivi spoljnih migracija crnogorskog stanovništva“ predstavljaju pregled politički, ekonomski i ekološki motivisanih migracija iz Crne Gore, a zatim i analizu karakteristika migracija iz Crne Gore krajem XX veka. U okviru „Motiva migracija“ kandidat je obradio vrste migracija i motive migriranja, te Vrumovu teoriju očekivanja i teoriju racionalnog izbora. Ovaj teorijski deo predstavlja dobru argumentaciju za obrazloženje narednog dela monografije: empirijskog istraživanja. U tu svrhu, kandidat je prvo ukazao na ciljeve i hipoteze, a zatim i na metode istraživanja, kojim je obuhvaćen uzorak od 411 ispitanika, studenata završne (specijalističke) godine fakulteta na Univerzitetu Crne Gore. Instrumentom koji je kandidat kreirao za potrebe istraživanja, ispitivane su socio-demografske stavke, spremnost ispitanika da

napuste Crne Goru po okončanju studija i motive migriranja. U analizi rezultata istraživanja, kao i u završnim razmatranjima, kandidat je pokazao da vlađa svim znanjima i veština potrebnim za naučni i istraživački rad u oblasti socijalne politike i socijalnog rada. Monografija je značajna, između ostalog, stoga što izuzetno kompleksnu naučno-istraživačku oblast migracija, koja je multidisciplinarna, proučava iz ugla socijalne psihologije.

Ko-autorski rad „Izazovi izgradnje građanskog identiteta u Crnoj Gori: postreferendumsko podjele i sporovi političkih partija“ (objavljen u časopisu *Etničke i migracijske teme*, 31(1): 7–35), koji pripada kategoriji Q5.1, kandidat započinje razmatranjima o potrebi za oblikovanjem novih političkih identiteta u post-komunističkim tranzicionim društvima. Glavno istraživačko pitanje u radu je: kakvog je oblika faktički politički identitet postreferendumsko Crne Gore, naročito u dihotomiji građansko / nacionalno? Stoga teorijski okvir ovog rada predstavljaju razmatranja građanskog i političkog identiteta. Slede analize referendumu o nezavisnosti Crne Gore i debate o Ustavu, a zatim i izazova konsolidacije demokratske političke kulture. Važan deo rada predstavljaju prikazi i analize pozicija različitih političkih partija o izgradnji Crne Gore kao građanske države. Identitetske pozicije partija predstavljene su u odnosu na dve problemske ravni: ustavno-pravna i identitetska u užem smislu. Konstatuje se da su se u periodu nakon referenduma o nezavisnosti Crne Gore političke partie pozicionirale gotovo identično onome kako su u periodu koji je prethodio referendumu bile grupisane oko pitanja državno-pravnog statusa Crne Gore. Na kraju, izvodi se zaključak o blokovskoj podeljenosti Crnoj Gori povodom identitetske problematike, kao i skromnim mogućnostima da se identitetski diskursi i debate razreše konsenzusom u periodu skorašnje budućnosti. Kao i ostali, i ovaj rad omogućuje uvide koji su važni za oblast socijalne politike i socijalnog rada, s obzirom na fokusiranost na pitanja od značaja za ostvarivanje prava koja pripadaju domenima socijalnog, a koja su u vezi sa političkim.

U ko-autorskom radu pod naslovom „Re-designation of Ethnic Muslims as Bosniaks in Montenegro: Local Specificities and Dynamics of this Process“ (objavljenom u časopisu *East European Politics and Societies*, 31(1): 137 – 157) koji pripada kategoriji Q2.1, kandidat zapravo nastavlja svoja naučna istraživanja započeta u ovde prethodno prikazanom radu. U ovom radu, on se fokusira na analizu dinamike procesa re-dezignacije etničkih Muslimana kao Bošnjaka u Crnoj Gori, a kroz poređenje sa analognim procesom u Srbiji, ukazuje se na određene specifičnosti u kontekstu Crne Gore. Koristeći teorijski okvir teorije elita, uporedo sa socijalnim konstruktivizmom, u ovom radu naglasak je na spremnosti jednog dela slovenskih Muslimana da usvoje stanovišta elitnog dela populacije koja se suprotstavlja etnonimu „Bošnjaci“ i posledično insistira na zadržavanju etničke oznake „Muslimani“. Socijalno-politički konstrukti „Crnogorca“ i „Muslimana“ se analiziraju i porede, sa zaključkom da je prvonavedeni superiorniji, s obzirom da poseduje etničke i etičko-političke semantičke slojeve, za razliku od drugonavedenog koji delimično proishodi iz pozitivnog sentimonta slovenskih Muslimana prema Crnoj Gori kao državi u kojoj žive. Odnos između ovih konstrukata ima posledice i po prihvatanje nacionalnih Bošnjaka, što je takođe segment analize u radu. U radu se porede i rezultati dva popisa zadnja stanovništva u Crnoj Gori (iz 2003. i 2011. godine), koji ukazuju na uvećano prihvatanje etnonima „Bošnjaka“, iako sporim tempom. To autore navodi na zaključak o verovatnom preimcuštu nacionalne divergencije slovenskih Muslimana u budućnosti. Rad je dobro strukturisan, a tema sadržajno predstavljena, kao i što su zaključci izvedeni na metodološki korektan način.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoške sposobnosti dr Đečevića su demonstrirane tokom kandidatovog radnog angažmana na Univerzitetu Crne Gore, odnosno na Fakultetu političkih nauka. Kandidat je kompetetno vodio veže i participirao u nastavi na nizu predmeta iz oblasti socijalnog rada i socijalne politike, ali i na predmetima koji se izučavaju na drugim smerovima, kao što su predmeti: Sociologija, Politička sociologija i Politička psihologija. On je u nastavi, prvo participirao kao saradnik i to u periodu od 2008. do 2017. godine, da bi tokom poslednje dve godine doprinosisao nastavi kao predavač pod mentorstvom. Najviše ocene, koje je dobijao od studenata, svedoče o njegovoj posvećenosti izvođenju nastave, pedagoškoj osposobljenosti i kapacitetima da ne samo prenese znanje, nego i da stvori povoljnju klimu za nastavni proces. Istovremeno, pokazao je veliku umešnost u selekciji bibliografskih jedinica primerenih za nastavu, birajući kvalitetne i savremene publikacije, kako bi studente osposobio za stivanje potrebnih znanja i veština. Na

osnovu navedenog, dr sc Mehmed Đečević kvalifikovan je i spreman da preuzme nastavne obaveze na grupi predmeta za koje se bira u akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DELATNOST	BROJ RADOVA	BROJ BODOVA
NAUČNO – ISTRAŽIVAČKI RAD	13	43
PEDAGOŠKI RAD		5
UKUPNO		48

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu kompletног uvida u biografiju i bibliografiju kandidata, može se zaključiti da dr sc Mehmed Đečević ispunjava sve uslove propisane *Mjerilima za izbor u zvanje na Univerzitetu Crne Gore*. Stoga predlažem Vijeću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr sc. Mehmeda Đečevića izaberu u akademsko zvanje za područje: Socijalni rad, na Departmanu za socijalnu politiku i socijalni rad, na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Grupa predmeta na koje predlažem kandidatov izbor je: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija.

RECENZENTKINJA
Prof. dr Natalija Perišić

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs Univerziteta Crne Gore objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 28. 08. 2019. godine za izbor u akademsko zvanje za naučnu oblast Socijalni rad (grupa predmeta: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija) prijavio se kandidat dr sc. Mehmed Đečević.

Dr sc. Mehmed Đečević je rođen 11. februara 1983. godine u Podgorici. Osnovnu školu i Gimnaziju je završio u Podgorici, a Filozofski fakultet – Odsek za psihologiju – je završio u Sarajevu, diplomirajući 2006. godine. Akademski naziv magistra političkih nauka, dr Đečević je stekao 2010. godine, na Fakultetu političkih nauka u Podgorici, odbranivši tezu na temu motiva spoljnijih migracija visokokvalifikovanog kadra Crne Gore. Doktorsku tezu, pod naslovom „Socijalno – ekonomski status i porodična atmosfera kao faktori nastanka duševnih poremećaja u Crnoj Gori“ kandidat je odbranio 2017. godine, stekavši zvanje doktora nauka iz naučne oblasti Socijalnog rada.

Može se konstatovati da, u pogledu, stepena obrazovanja, dr sc. Mehmed Đečević ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Merilima za izbor u akademski i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Na osnovu temeljnog uvida u priloženu biografiju i klasifikacionu bibliografiju, može se zaključiti da je široko interesovanje dr Mehmeda Đečevića usmereno ka „pomažućim profesijama“ a ponajviše ka socijalnom radu. Kandidat je značajno doprineo unapređenju stručne delatnosti socijalnog rada, kroz različite oblike seminara, kurseva, itd. Primećujemo da kandidat prisutpa pomažućim profesijama interdisciplinarno, nastojeći da uveže njihove zajedničke elemente i paradigme. Dr Đečević pokazuje kompetentnost u navedenom nastojanju, konsultujući često „granične“ oblasti pomažućih struka, kao što su socijalna psihijatrija i psihijatrijska sociologija. Rezultate svojih istraživanja, kandidat je predstavljao na više međunarodnih stručnih i naučnih konferencija u zemlji i inostranstvu. Pojedini radovi dr Đečevića su objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama (A&HCI, SSCI, SCOPUS), kao i časopisima koji imaju redovnu međunarodnu distribuciju. U ovoj recenziji ćemo se osvrnuti na

neke od radova dr Đečevića, uključujući i rad koji je štampan u časopisu koji se nalazi na navedenim listama.

Doktorski rad dr Đečevića je, na granici između socijalnog rada i socijalne psihijatrije, ukazao na neke faktore sociogeneze duševnih poremećaja, koji su delatni u crnogorskom društву, kao tranzicionom. Hipoteze koje je kandidat postavio, metodologija koju je koristio, kao i analize kojima je pristupio, ukazuju na kompetentnost dr Đečevića da se bavi temom koju je odredio za okvir svog istraživanja. Kandidat je, u doktorskom radu, ukazao na neke specifičnosti socio – ekonomskog statusa onih ljudi kod kojih je dijagonosticiran duševni poremećaj. Tako, autor zaključuje da veliki broj psihijatrijskih pacijenata, u Crnoj Gori, dolazi iz donekle deprivilegovanih društvenih slojeva, koji se nalaze na nižim lestvicama društvene podele rada. Autor, takođe, prezentuje karakteristike primarnih porodica iz kojih dolaze psihijatrijski pacijenti, detektujući u njima (ovim porodicama) neka odstupanja od onog što se, kulturno, može smatrati očekivanim razvojem porodice u Crnoj Gori. Jedan od upečatljivih nalaza dr Đečevića, u ovom segmentu, je onaj koji sugerise da je u velikom broju porodica iz kojih dolaze psihijatrijski pacijenti majka bila starija od oca, što se može smatrati atipičnim za crnogorske prilike.

Među istaknutim radovima dr Đečevića je, svakako, rad pod naslovom „The Social Paradigm in Psychiatry as a Link Between Social Work and Psychiatry in Theory and Practice“ (*Ljetopis socijalnog rada*, 371 – 392, ISSN: 1846 – 5412, UDK: 364.4 (058).) U ovom radu, autor se bavi epistemološkim pitanjima značajnim za socijalni rad, naročito kada je u pitanju primena teorije i prakse socijalnog rada u službi mentalnog zdravlja. Autor ukazuje na tzv. socijalni model u psihijatriji, koji je doprineo konvergenciji socijalnog rada i psihijatrije, kao što, takođe, ukazuje na nezamenjivost uloge socijalnog rada u kompletnom, multidisciplinarnom, tretmanu psihijatrijskih pacijenata. Kandidat zaključuje da su socijalni radnici postali punopravni članovi multidisciplinarnih timova koji rade sa psihijatrijskim pacijentima, doprinoseći ovim timovima putem svoje teorije i metodičke.

Angažmanom profesije socijalnog rada u službi mentalnog zdravlja, dr Đečević se bavi i u radu pod naslovom „Pregled socioterapijske prakse u psihijatrijskim ustanovama u Crnoj Gori“ (Socijalni rad – izazovi i dileme, 137 – 151, COBISS.SR – ID: 226120204; ISBN: 978 – 86 – 87107 – 52 – 6). U ovom radu, autor ukazuje na primenu socioterapijskih postupaka socijalnog rada, u radu sa psihijatrijskim pacijentima. Autor konstatiše da je socioterapijske aktivnosti u psihijatrijskim ustanovama u Crnoj Gori neophodno unaprediti i učiniti raznovrsnijim, što bi se dalo uraditi dodatnom edukacijom stručnog kadra, kao i kompletiranjem infrastrukture i opreme neophodne za socioterapijske aktivnosti. Ovo se posebno odnosi na Psihijatrijsku kliniku Kliničkog centra u Podgorici, kojoj bi, s obzirom na uslove u kojima se obavljaju socioterapijske aktivnosti, ali i na značaj ove ustanove u sistemu brige o mentalnom zdravlju, trebalo posvetiti posebnu pažnju u daljem razvoju socioterapijske prakse u službi mentalnog zdravlja u Crnoj Gori. U radu se daje prikaz socioterapijskih aktivnosti u ustanovama od značaja za mentalno zdravlje u Crnoj Gori, navode se prednosti i nedostaci ovih aktivnosti s obzirom na sadržaj socioterapijske prakse i na uslove u kojima se praksa izvodi, i daju se preporuke za dalje unapređenje socioterapijske prakse u psihijatrijskoj službi u Crnoj Gori. Ukazuje se i na slabu zastupljenost socioterapijske prakse u oblasti terciarne prevencije, te se konstatiše da je neophodno strukturirati i ovaj deo prakse, koji je od vitalnog značaja za sprečavanje recidiva.

U radu pod naslovom „Zastupljenost metodske kompleksa socijalnog rada u ustanovama socijale zaštite u Crnoj Gori“ (*Unapređenje kvalitete života djece i mladih*; 673 – 683, ISSN: 1986 – 9886) autor analizira metodu rada u spomenutim ustanovama. U Crnoj Gori je, naime, u toku reorganizacija sistema socijalne zaštite koja, u kontekstu približavanja Crne Gore Evropskoj Uniji, podrazumeva decentralizaciju službi socijalne zaštite, kao i približavanje ovih službi korisnicima, odnosno fragmentaciju i širenje nadležnosti struktura koje su deo sistema socijalne zaštite. Polazeći od podele metodske kompleksa socijalnog rada na *rad na slučaju* (*socijalni rad sa pojedincem*), *grupni socijalni rad i socijalni rad u zajednici*, i služeći se metodom upitnika, dr Đečević je prikupio stavove socijalnih radnika koji rade u ustanovama socijalne zaštite u različitim crnogorskim opštinama, a koji se odnose na zastupljenost ovih metodske pristupa u praksi. Rezultati ukazuju na adekvatnu diferencijaciju sistema socijalne zaštite u smislu uključivanja novih struktura u sam sistem, ali i na činjenicu da ovaj proces nije do kraja praćen adekvatnim pomakom ka osnaživanju preventivnog dela prakse (u odnosu na kurativni). U tom kontekstu, ukazuje se i na nedovoljnu zastupljenost metodske

pristupa *rada u zajednici*, koji, prema mišljenju ispitanika, ima poseban značaj u preventivnom socijalnom radu, kao i mogućnost da, u perspektivi, osnaži preventivno delovanje. Svi radovi dr Đečevića napisani su izuzetno preciznim naučnim stilom i uz upotrebu primerenih metodoloških instrumenata i zasnovani su na temeljitu proučavanju bogate relevantne literature.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoški rad dr Đečevića je, po svim merilima, veoma uspešan. Kandidat je pokazao značajne kompetencije tokom svog angažmana u nastavi na Fakultetu političkih nauka: prvo kao honorarni saradnik, zatim kao saradnik sa punom normom, te, na kraju, u svojstvu predavača pod mentorstvom. Činjenica da je kandidat uspešno participirao u nastavi, ne samo na predmetima na Departmanu sa socijalnu politiku i socijalni rad, nego i na predmetima koji se, u okviru Fakulteta političkih nauka, izučavaju i na drugi departmanima (kao što su predmeti: Politička psihologija, Politička sociologija, Opšta sociologija) svedoči o pedagoškim kompetencijama kandidata. Posebno ćemo istaći da, o kandidatovim pedagoškim veštinama, svedoče i najviše ocjene, koje je, tokom radnog angažmana, dr Đečević dobijao od strane studenata. Istočemo i da je dr Đečević participirao, kao član komisije, u odbranama specijalističkih radova, iz različitih naučnih oblasti, a na Fakultetu političkih nauka.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DELATNOST	BROJ RADOVA	BROJ BODOVA
NAUČNO – ISTRAŽIVAČKI RAD	13	43
PEDAGOSKI RAD		5
UKUPNO		48

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu značajnog naučnog doprinosa, akademskih aktivnosti i izvanrednih rezultata pedagoškog rada, predlažem Veću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Mehmeda Đečevića izabere u akademsko zvanje docenta za naučnu oblast Socijalni rad. Grupa predmeta na koju se predlaže kandidatov izbor je: 1) Teorija socijalnog rada, 2) Socijalni rad s pojedincem, 3) Grupni socijalni rad, 4) Socijalni rad u zajednici, 5) Socijalna psihologija.

RECENZENT
Rprof. dr Ana Ćekerevac

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE REZULTATA U OBLASTI UMJETNOSTI

2. UMJETNIČKA DJELATNOST			
U 1		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 1.1 Premijerno izvođenje/prikazivanje umjetničkog djela u inostranstvu na dogadjajima od izuzetnog međunarodnog značaja, sa objavljenom kritikom		do 15	15 + 12
1.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2015.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražni igrani film), premijera na međunarodnom filmskom festivalu – Sarajevo Film Festival (Sarajevo, BiH), takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica (nagrada: Srce Sarajeva za najbolji kratki film)	do 15	15 + 12
2.	Dušan Kasalica, scenarista, reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), premijera na međunarodnom filmskom festivalu – Sarajevo Film Festival (Sarajevo, BiH), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica (nagrada: Specijalno priznanje žirija)	do 15	15 + 12
3.	Do 15		
U 1.2 Premijerno izvođenje/prikazivanje umjetničkog djela u zemlji, sa objavljenom kritikom (djelo od izuzetnog nacionalnog značaja)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i>	do 10	7

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje (za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji).

Konkurs je objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 02.09.2019. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DUŠAN KASALICA**.

BIOGRAFIJA

Roden sam 4. jula 1987. godine u Nikšiću. Osnovnu i srednju školu (gimnazija „Stojan Cerović“) završio sam u istom gradu. Osnovne studije sam 2009. godine završio na studijskom programu Filmska i TV režija na Fakultetu dramskih umjetnosti – Cetinje ocjenom A (9.79) i stekao stepen bachelor (BA) filmska i televizijska režija. 2010. godine sam završio postdiplomske specijalističke akademske studije na Fakultetu dramskih umjetnosti – Cetinje ocjenom A (9.95) i stekao zvanje spec. art Filmska i TV režija. 2011. godine upisujem MA studije na Fakultetu dramskih umjetnosti – Cetinje, studijski program: Producija. Za osvojene rezultate i uspjehe tokom studija dobitnik sam: Atlas stipendije, stipendije Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i nagrade *18. septembar* koja se dodjeljuje najboljim studentima Opštine Nikšić.

U profesionalnoj karijeri učestvovao sam, kao reditelj, scenarista, producent i/ili saradnik na brojnim kratkim, dugometražnim filmovima, TV formatima i projektima iz oblasti kulture. Učesnik sam Locarno filmmakers academy međunarodnog filmskog festivala – Lokarno Film Festival u Švajcarskoj, Berlinale Talents međunarodnog filmskog festivala- Berlin International Film Festival u Njemačkoj. Od 2018. godine član sam Evropske filmske akademije.

Od akademske 2010/2011. godine sam angažovan na cetenjskom Fakultetu dramskih umjetnosti, kao honorarni saradnik, gdje sam bio zadužen za izvođenje vježbi na predmetu Filmska režija. Pripravnički staž i stručno ospozobljavanje završio sam na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju na poziciji saradnika u nastavi na predmetu Filmska režija.

2015. godine zasnovim radni odnos na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju kao saradnik u nastavi na predmetu Filmska režija.

U akademskoj 2018/2019. godini na osnovu Internog oglasa Univerziteta Crne Gore za angažovanje u nastavi na Fakultetu dramskih umjetnosti Cetinje, objavljen 7.juna 2018. godine povjerenio mi je izvođenje nastave na predmetu Osnovi filmskog pisma na studijskom programu Film i mediji uz mentorstvo vanr. prof Marije Perović.

	(kratkometražniigrani film), Filmski festival Herceg Novi-Montenegro Film Festival (Herceg Novi, Crna Gora), Producija: Cut-Up Podgorica		
U 1.3 Izlaganje umjetničkog djela na samostalnim izložbama u inostranstvu, sa objavljenom kritikom	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
U 1.4 Izlaganje umjetničkog djela na samostalnim izložbama u zemlji, sa objavljenom kritikom	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA	
U 2			
U 2.1 Premijerno izvođenje/prikazivanje umjetničkog djela na internacionalnim festivalima, smotrama, manifestacijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, ko-reditelj, (2019.) <i>Paket</i> , (kratkometražniigrani film, dio omnibusa SEE Factory), premijera na međunarodnom filmskom festivalu u Kanu, selekcija Directors' Fortnight, otvaranje selekcije, Producija: Sarajevo Film Festival (Obala Art Centar), Akademija scenkih umjetnosti Sarajevo, DW, Pariz, Francuska	do 10	10
U 2.2 Premijerno izvođenje/prikazivanje umjetničkog djela na nacionalnim festivalima, smotrama, manifestacijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, scenarista, reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražniigrani film), Filmski festival Seanema (Ulcinj, Crna Gora), Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica (nagrada: Specijalna nagrada žirija)	do 5	3 + 6
U 2.3 Izlaganje umjetničkog djela na kolektivnim (žiriranim) izložbama, salonima ili manifestacijama u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 2.4 Izlaganje umjetničkog djela na kolektivnim (žiriranim) izložbama, salonima ili manifestacijama u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 3			
U 3.1 Ponovljeno izvođenje/prikazivanje autorskog umjetničkog djela u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2015.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), međunarodni filmski festival - Pančevo Film Festival (Pančevo, Srbija), takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	do 5	3
2.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2015.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Međunarodni festival kratkog filma Winterthur (Vintertur, Švajcarska), takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
3.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2015.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), međunarodni filmski festival- Festival autorskog filma (Beograd, Srbija) takmičarski program Hrabri Balkan, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
4.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival – Festival premier plans (Angers, Francuska) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
5.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Akbank film festival (Istanbul, Turska) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
6.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Tampere film festival (Tampere, Finska) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
7.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Vilnius film festival (Vilnius, Litvanija) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
8.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Martovski festival- festival dokumentarnog i kratkometražnog filma (Beograd, Srbija) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
9.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- NeXT film festival (Bukurešt, Rumunija) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
10.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Uppsala international short film festival (Upsala Švedska) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
11.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival- Guanajuato film festival (Guanajuato, Meksiko) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	5
12.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražniigrani film), Medjunarodni filmski festival-	Do 5	5

	Dokufest, International documentary and short film festival (Prizren, Kosovo), takmičarska selekcija, Producija: Cut-Up Podgorica		
13.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- FeKK Ljubljana short film festival (Ljubljana, Slovenija) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	3
14.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Pančevo film festival (Pančevo, Srbija), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica (nagrada: Nagrada za naboljeg glumca)	Do 5	3
15.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Slobodna zona (Beograd, Srbija), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	5
16.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Mediterranean short film festival of Tangier (Tangier, Maroko), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	5
17.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- FeKK Ljubljana short film festival (Ljubljana, Slovenija), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	3
18.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Cottbus film festival (Kotbus, Njemačka), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	5
19.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Montreal festival du nouveau cinema (Montreal, Kanada), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	5
20.	Dušan Kasalica, ko-reditelj, (2019.) <i>Paket</i> , (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival – Sarajevo film festival (Sarajevo, BiH), Producija: Sarajevo Film Festival (Obala Art Centar), Akademija scenkih umjetnosti Sarajevo, DW, Pariz, Francuska	Do 5	5
21.	Dušan Kasalica, ko-reditelj, (2019.) <i>Paket</i> , (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival – Jerusalem Film festival (Jerusalim, Izrael) Producija: Sarajevo Film Festival (Obala Art Centar), Akademija scenkih umjetnosti Sarajevo, DW, Pariz, Francuska	Do 5	5
22.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2018.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Pula film festival (Pula, Hrvatska), takmičarski program, Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	Do 5	5
23.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2016.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražni igrani film), Medjunarodni filmski festival- Bašta fest (Bajina bašta, Srbija) takmičarski program, Producija: Cut-Up Podgorica	Do 5	2,5
U 3.2 Ponovljeno izvođenje/prikazivanje autorskog umjetničkog djela u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj, (2015.) <i>Biserna obala</i> (kratkometražni igrani film), Podgorica film festival (Podgorica, Crna Gora), Producija: Cut-Up Podgorica	do 3	1,5
2.	Dušan Kasalica, scenarista i reditelj i producent, (2017.) <i>Soa</i> (kratkometražni igrani film), Podgorica film festival (Podgorica, Crna Gora), Producija: Meander Film Nikšić, Cut-Up Podgorica	do 3	1,5
U 3.3 Umjetnička djela iz oblasti muzike (kompozitorsko stvaralaštvo ili izvođačka djelatnost) objavljena na nosaču zvuka ili slike		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 4			
U 4.1 Komercijalna realizacija umjetničkog djela u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 4.2 Komercijalna realizacija umjetničkog djela u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 5			
U 5.1 Vođenje umjetničkih projekata, festivala i seminara		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

U 5.2 Učešće u radu žirija, selektorskoj komisiji, umjetničkom savjetu na takmičenjima, konkursima, manifestacijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dušan Kasalica, reditelj, član žirija na međunarodnom festivalu dugometražnog dokumentarnog filma Underhill, (Podgorica, Crna Gora)	do 4	4
2.	Dušan Kasalica, reditelj, član žirija Takmičarskog programa kratki film na međunarodnom filmskom festivalu- Sarajevo film festival (Sarajevo, BiH)	do 4	4
3.	Dušan Kasalica, reditelj, selektor Takmičarskog programa studentski film, Herceg Novi film festival- Montenegro Film Festival (Herceg Novi, Crna Gora)	do 4	4
U 6			
U 6.1 Objavljena stručna monografija ili stručna knjiga u inostranstvu od strane eminentnih međunarodnih izdavača		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 6.2 Objavljena stručna monografija ili stručna knjiga u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 7			
U 7.1 Objavljeni umjetničko-istraživački radovi u časopisima i publikacijama u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
U 7.2 Objavljeni umjetničko-istraživački radovi u časopisima i publikacijama u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD				
2. UMJETNIČKI RAD	33	33	199,5	199,5
3. PEDAGOŠKI RAD				
4. STRUČNI RAD				
UKUPNO	33	33	199,5	199,5

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 02.09.2019. godine za izbor u akademsko zvanje (za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji) prijavio se diplomirani filmski i TV reditelj Dušan Kasalica.

Uvidom u obrazovne reference kandidata Dušana Kasalice, izdvaja se da je Fakultet dramskih umjetnosti na Cetinju, (studijski program Filmska I TV režija) uspješno završio sa izuzetno visokim prosjekom ocjena (A-9,95) i stekao diploma filmskog i TV reditelja. (ocjena diplomskog rada- A).

Poslijediplomsko obrazovanje kandidata: MA studije na Fakultetu dramskih umjetnosti – Cetinje, studijski program: Producija, kao jedan aspekt obrzovanja i usavršavanja ,i drugi značajniji sa aspekta stručno umjetničkih djelatnosti: njegov rad u realizaciji kratkometražnih filmskih ostvarenja nagradjivanih na međunarodnoj filmskoj sceni, potvrđuju da je izbor Dušana Kasalice u akademsko zvanje opravdan u cijelosti. Na osnovu pregleda dostavljene konkursne dokumentacije, te u skladu sa zakonskim odredbama i propisima - konstatujem da kandidat Dušan Kasalica ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje u pogledu stepena obrazovanja.

ANALIZA UMJETNIČKOG RADA

Na samom početku karijere filmskog reditelja, Dušan Kasalica predstavio se osobenim tematskim opusom i rediteljskim stilom. Uspjesi projekata koje je kandidat Kasalica režirao - ukazuju da je njegov umjetnički rad prepoznat na regionalnom ali i internacionalnom nivou. Kasalica je režirao nekoliko

kratkometražnih ostvarenja koja su imala zapažen međunarodni uspjeh:kratkiigrani film „Biserina obala”, koji je bio prvo filmsko ostvarenje iz Crne Gore nagradjeno prestižnom nagradom *Srce Sarajeva* na Sarajevskom filmskom festivalu. Nakon osvojene nagrade, film je prikazan na gotovo svim relevantnim festivalima kratkog filma u Evropi i svijetu; kratkiigrani film „Soa” kojim Kasalica osvaja *Specijalno priznanje* žirija na Sarajevskom filmskom festivalu takođe je imao zapaženu festivalsku distribuciju. Osobeni rediteljski stil i specifična poetika, preporučuju Kasalicu da bude jedan od reditelja koji su pozvani da učestvuju u projektu Southeast Europe Factory, koji vodi program Petnaest dana autora Kanskog filmskog festivala. U okviru projekta, Dušan Kasalica je koreditelj kratkog igranog filma „The Package”, prikazan na otvaranju Kanskog programa „Petnaest dana autora “ 2019.godine – jedinstven uspjeh za reditelja iz Crne Gore.

Ovim , po najzanačajnijim referencama , izdvojenim pregledom –nedvosmisleno se ukazuje na izuzetan kvalitet umjetničkih radova kandidata Dušana Kasalice. Selektivnom analizom, umjetničkog rada, koji utiče na internacionalnu prepoznatljivost crnogorskog kinematografije, Dušan Kasalica , pogotovo u ovom aspektu, zasluguje svaku preporuku za izbor u akademsko zvanje.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dušan Kasalica je na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju angažovan od akademske 2010/11. godine, kao jedan od najboljih studenata našeg fakulteta, na studijskom programu FTV režija. Od studenta demonstratora, honorarnog saradnika, preko zasnovanog radnog odnosa saradnika u nastavi na predmetu Filmska režija, Kasalica se potvrdio i kroz rad sa studentima. Njegov pedagoški pristup karakteriše posvećenost, otvorenost ka ustanovljenom i novom filmskom izrazu, podjednaka zastupljenost primjera iz bogate istorije filma i recentnih ostvarenja najzanačajnijih svjetskih autora koji svojim djelima utiču na stručno-umjetnički razvoj i praktičan rad samih studenata. Prepoznati pedagoški kvaliteti preporučili su Dušana Kasalicu da od akademske 2018/19. godine bude saradnik u nastavi kojem je povjerenje izvođenje nastave na predmetu Osnovi filmskog pisma na studijskom programu Film i mediji. Analizirajući u procesu nastave njegove pedagoške sposobnosti, kandidat Dušan Kasalica

ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje sa aspekta pedagoške osposobljenosti.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD						
2. UMJETNIČKI RAD	33	33	33	199,5	199,5	199,5
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO	33	33	33	199,5	199,5	199,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Obrazovni, umjetnički i pedagoški rad kandidata Dušana Kasalice, sa kojim sam neposredno upoznata od početaka akademskog i umjetničkog angažmana, u potpunosti zadovoljavaju sve propisane uslove konkursa. Zadovoljstvo mi je da predložim Dušana Kasalicu za izbor u akademsko zvanje *docent*, za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji.

RECENZENT
vanr.prof. Marija Perović
FDU Cetinje

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 02.09.2019. godine za izbor u akademsko zvanje (za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji) prijavio se diplomirani filmski i TV reditelj Dušan Kasalica.

Uvidom u obrazovne reference kandidata, primjetan je njegov izuzetno visok prosjek ocjena - tokom školovanja na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju, na studijskom programu Filmska i TV režija, gdje u svojstvu dipl. reditelja diplomira sa prosjekom A (9,95) i ocjenom diplomskog rada: A.

Na navedeno se nadovezuje i njegovo poslijediplomsko obrazovanje: MA studije na Fakultetu dramskih umjetnosti – Cetinje, studijski program: Producija, kao i rad u realizaciji kratkometražnih filmskih ostvarenja kojima ukazuje na kompleksnost autorskog izraza prepoznatog i na međunarodnoj filmskoj sceni, što potvrđuje da je izbor Dušana Kasalice u akademsko zvanje potpuno opravдан. Shodno tome, a na osnovu pregleda dostavljene konkursne dokumentacije, te u skladu sa zakonskim odredbama i propisima - konstatujem da kandidat Dušan Kasalica ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje sa aspekta stepena obrazovanja.

ANALIZA UMJETNIČKOG RADA

Rediteljske reference i uspjesi projekta koje je kandidat Kasalica režirao - ukazuju da je njegov umjetnički rad prepoznat na regionalnom ali i internacionalnom nivou. Podsjetiću, u kratkom vremenskom periodu Kasalica je režirao nekoliko kratkometražnih ostvarenja koja su imala zapažen međunarodni uspjeh. To su: kratki

igrani film „Biserina obala”, koji je bio prvo filmsko ostvarenje iz Crne Gore nagradjeno veoma prestižnom nagradom *Srce Sarajeva* na Sarajevskom filmskom festivalu. Nakon osvojene nagrade, film je prikazan na gotovo svim relevantnim festivalima kratkog filma u Evropi i svijetu; kratki igrani film „Soa“ kojim Kasalica osvaja *Specijalno priznanje* žirija na Sarajevskom filmskom festivalu takođe je imao zapaženu festivalsku distribuciju. Specifična poetika koju je kao autor uspostavio, preporučila je Kasalicu da bude jedan od reditelja koji su pozvani da učestvuju u projektu *Southeast Europe Factory*, koji vodi program Petnaest dana autora Kanskog filmskog festivala. Ū okviru projekta, Dušan Kasalica je koreditelj kratkog igranog filma „The Package“ koji je prikazan na otvaranju pomenutog Kanskog programa 2019.godine – što je veoma relevantan i rijedak uspjeh za reditelje iz Crne Gore.

Shodno navedenom, ovim kratkim pregledom - jasno se ukazuje na visoki kvalitet umjetničkih radova kandidata Dušana Kasalice (o čemu najbolje svjedoče selekcije na značajnim filmskim festivalima, nagrade ali i kompleksna poetika ovog autora), te potvrđujem da on više nego ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje sa aspekta kvaliteta umjetničkog rada.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dušan Kasalica je na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju angažovan od akademске 2010/11. godine, prepozнат kao jedan od kvalitetnijih studenata našeg fakulteta, na studijskom programu FTV režija. Od studenta demonstratora, honorarnog saradnika, preko zasnovanog radnog odnosa saradnika u nastavi na predmetu Filmska režija, Kasalica je potvrđio izuzetan pedagoški rad, koji se manifestuje kroz koršćenje savremene literature, mnogih praktičnih primjera koji su neophodni za obrazovanje u oblasti filmskih režije ali i kroz prisustvo studenata i njihovih filmova na međunarodnim festivalima i radionicama. Visok kvalitet i posvećenost u pedagoškom radu Kasalicu je preporučilo da od akademске 2018/19. godine bude saradnik u nastavi kojem je povjerenje izvođenje nastave na predmetu Osnovi filmskog pisma na studijskom programu Film i mediji. Shodno navedenom, potvrđujem da kandidat Dušan Kasalica više nego ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje sa aspekta pedagoške osposobljenosti.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Uku-pno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD						
2. UMJETNIČKI RAD	33	33	33	199,5	199,5	199,5
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO	33	33	33	199,5	199,5	199,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Shodno cijelokupnoj analizi, obrazovni, umjetnički i pedagoški rad kandidata Dušana Kasalice, u potpunosti zadovoljavaju sve propisane uslove konkursa. Zadovoljstvo mi je da predložim Dušana Kasalicu za izbor u akademsko zvanje *docent*, za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji.

RECENZENT
vanr.prof. dr Nikola Vukčević
FDU Cetinje

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

IOCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na konkurs objavljen u dnevnom listu Dnevne novine od 02.09.2019. godine za izbor u akademsko zvanje (za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji) prijavio se diplomirani filmski i TV reditelj Dušan Kasalica.

Analizom prijave na konkurs utvrđena je visoka kompetencija kandidata Dušana Kasalice, između ostalog, na osnovu proseka A (9,95) na osnovnim studijama, odličnom ocenom (A) kojom je diplomirao na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju tokom studiranja na studijskom programu Filmska i TV režija, te rezultatima na poslijediplomskim Master studijama na studijskom programu Producija. Jasan i nedvosmisleno međunarodno prepoznat i priznat autorski izraz kojim Dušan Kasalica potvrđuje visok umetnički kriterijum svojih ostvarenja.

Uvidom u priloženu, detaljniju dokumentaciju, u umetničke reference, kao i dosadašnje pedagoško iskustvo, zaključujem da Dušan Kasalica zadovoljava sve propisane uslove za izbor u akademsko zvanje *docenta* predviđene Statutom Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA UMJETNIČKOG RADA

Izuzetna znanja i profesionalne veštine Dušan Kasalica je manifestovao od početka karijere filmkog reditelja ostvarenjima "Biserina obala" i "Soa" za koje je nagrađen najprestižnijim nagradama *Srce Srajeva* i *Specijalno priznanje* žirija koje se dodeljuju u regionu za kratkometražne filmove na festivalu u Sarajevu. Oba filma nakon regionalne premijere ostvarila su značajanu festivalsku distribuciju bivajući prikazani na svim relevantnim festivalima kratkog filma. Inventivnost i doslednost u stvaralačkom radu istakli su Dušana Kasalicu među najinteresantnije mlade autore sa naših prostora, što je otvorilo prostor za dobijanje poziva 2018. za participaciju u projektu Southeast Europe Factory u okviru programa Petnaest dana autora Kanskog filmskog festivala. Kratki film "The Package" koji je korežirao sa Teodora Ana Mihai otvorio je kanski Quinzaine 2019. Prisustvo mladog autora iz našeg regiona u okviru ovakvog programa predstavlja ne samo izuzetan lični uspeh već otvara prostor za promociju savremene crnogorske kinematografije.

Iz priložene dokumentacije jasno je kontinuirano bavljenje filmom kandidata Dušana Kasalice, kojim postiže, već prepoznat, visok umetnički kriterijum, te potvrđujem da on više nego ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje sa aspekta kvalitetat umetničkog rada.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dušan Kasalica je tokom studiranja uverio kadar Fakultet dramskih umjetnosti na Cetinju u svoju pedagošku kompetentnost, te je od akademске 2010/2011. godine uspešno ispunjavao akademske zahteve na pozicijama studenta demonstratora, honoraranog saradnika, saradnika u nastavi na predmetu Filmska režija. Obrazovanje i sposobljavanje studenata za profesionalni rad realizovao je na različite načine, kroz: teorijska predavanja, vežbe, izradu seminarских radova, projektna istraživanja, konsultativni rad, stručnu filmsku praksu. Rezultat rada manifestuje se kroz kontinuirano prisustvo studenata na međunarodnim filmskim smotrama i radionicama. Studioznost, kvalifikovanost, uhodanost i neprekidno profesionalno teorijsko i praktično pedagoško usavršavanje, potvrđuje da Dušan Kasalica ispunjava predviđene uslove za stupanje u akademsko zvanje.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKIRAD						
2. UMJETNIČKI RAD	33	33	33	199,5	199,5	199,5
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO	33	33	33	199,5	199,5	199,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uzimajući u obzir analizu dostavljene konkursne dokumentacije, te višegodišnji lični uvid u umetničke i pedagoške aktivnosti kandidata Dušana Kasalice, sa punim ubedjenjem predložem Dušana Kasalicu za izbor u akademsko zvanje *docent*, za grupu predmeta: Osnovi filmskog pisma (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Osnovi filmske režije (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film I (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji, Filmska režija kratki film II (osnovne akademske studije) na studijskom programu Film i mediji / za oblast Film i mediji.

RECENTENT
vanr.prof. Srđan Golubović
FDU Beograd

SADRŽAJ:

1. REFERATI ZA IZBOR U ZVANJA

Prirodno-matematički fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblasti:
Opšta grupa bioloških predmeta i Ekologija 1

Metalurško-tehnološki fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblasti:
Hemijsko inženjerstvo i Inženjerstvo zaštite
životne sredine 9

Ekonomski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Menadžment i marketing 15

Fakultet političkih nauka

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Socijalni rad 21

Fakultet dramskih umjetnosti

Referati za izbor u akademsko zvanje za oblast
Film i mediji 27